

Norrøna Adventure AS

Konsekvensutredning reindrift

Detaljreguleringsplan for Efjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: **52502432** Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02 Dato: 2026-04-20

Konsekvensutredning reindrift

Detaljreguleringsplan for Eufjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: 52502432 Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02

Oppdragsgiver: Norrøna Adventure AS
Oppdragsgivers kontaktperson: Niels Bech
Rådgiver: Norconsult Norge AS
Oppdragsleder: Martine Haaland
Fagansvarlig: Svein Bjørk
Andre nøkkelpersoner: Magne Haukås

Forsidefoto: Planområdet sett fra nord mot sør. Foto: Norrøna Adventure AS.

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
J01	2025-12-11	Utkast til kommentar	SveBjo	MagHau	Mahaa
J02	2026-04-20	Til bruk, oppdatert etter endringer i plantiltaket	SveBjo	MagHau	Mahaa

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

I forbindelse med reguleringsplanarbeidet for fritids- og turistformål på Hamnes i Narvik kommune, er det utført en konsekvensutredning av fagtema reindrift. Utredningen følger metodikken i Vegvesenets håndbok V712 (2021), og gjennomføres i henhold til Landbruks- og matdepartementets veileder om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven (2021).

Planalternativet innebærer å tilrettelegge for ca. 18 hytter (50 overnattingsgjester), fellesbygg med restaurant og felles utearealer i strandsonen på Hamnes. I tillegg endres et område fra utbyggingsformål til friluftsmål i planområdet.

Om forstyrrelser og inngrep i reinbeiteområder

Det er generell enighet om at både inngrep og menneskelig aktivitet i reinbeiteområder har negative konsekvenser for reindriften. Forskning på effekter av tekniske inngrep og forstyrrelser har vist at reinsdyr er sårbare ovenfor både inngrep og tilhørende menneskelig aktivitet. Reinsdyr reagerer videre negativt på støy og lukt som de kan forbinde med fare. Også reindriften har mulighet til å flytte rein mellom beiteområder og andre viktige arbeidsoppgaver gjennom reindriftsåret, påvirkes av inngrep og menneskelig aktivitet. Flyttleier og oppsamlingsområder er gitt et særlig rettsvern gjennom reindriftsloven § 22.

Verdivurdering

Utredningsområdet (tiltaks- og influensområde) brukes av reindriften til vår-, senhøst- og vinterbeiter. Det er ei flyttleier og et oppsamlingsområde i influensområdet til tiltaket. Nærområdet til tiltaket er preget av inngrep; fylkesvei, landbruksarealer og fritids- og boligbebyggelse. Østlig del av influensområdet er uten inngrep og brukes som flytt- og oppsamlingsområde på sen høst og vinter. Utredningsområdet får derfor *svært stor verdi*.

Vurdering av påvirkning

Ny bebyggelsen i planområdet konsentreres ytterst på Hamnes, og det direkte arealtapet er derfor begrenset. Unnvikelsesområdet rundt planområdet begrenses som følge av eksisterende bebyggelse og fylkesvei. Aktivitet som følge av tiltaket kan likevel ha negativ påvirkning på bruken av flyttleier og oppsamlingsområdet, samt beitebruk. Vi vurderer at verdien av området blir *noe forringet*.

Konsekvens i anleggs- og driftsfasen (uten skadereduserende tiltak)

For utredningsområdet er verdien vurdert til *svært stor verdi*, og påvirkning vurdert til *noe forringet*. Planforslagets konsekvens på utredningsområdet vurderes til *noe skade (-)*.

Vurdering av konsekvenser med skadeforebyggende tiltak

Vår anbefaling er at det ikke gjennomføres organisert aktivitet eller tilrettelegges for ferdsel som i tid og rom kommer i konflikt med reindriften bruk av influensområdet. Vi anbefaler at tiltakshaver gjennom dialog med Frostisen reinbeitedistrikt avklarer dette. Dersom dette gjøres vurderes det at konsekvensene blir *ubetydelig skade (0)*. Se eget kapittel om skadereduserende tiltak.

Usikkerhet

I denne konsekvensutredningen er det størst usikkerhet knyttet til i hvilken grad menneskelig ferdsel vil ha betydning for reindriften i utredningsområdet. Det er vanskelig å si noe om omfanget av fremtidig aktivitet, og hvor og til hvilke tider av året ferdselen blir størst. Samtidig er det en del usikkerhet til hvor store konsekvenser ulike tiltak og menneskelig aktivitet har for rein og reindrift.

Innhold

1	Bakgrunn og utredningsplikt	4
1.1	Gjeldende planstatus i området	4
2	Metode	6
2.1	Kunnskapsgrunnlag	6
2.2	Alternativer som skal utredes	8
2.3	Usikkerhet	15
3	Kjent kunnskap om inngrep og menneskelig aktiviteters påvirkning på rein og reindrift	16
3.1	Reinbeiter og funksjonsområder	16
3.2	Generelt om forskning på inngrep og aktivitet i reinbeiteområder	16
3.3	Direkte lokale effekter, indirekte regionale effekter og kumulative effekter	17
3.4	Tradisjonell kunnskap og vitenskapelig kunnskap	18
4	Om Frostisen reinbeitedistrikt	20
4.1	Nøkkeltall	20
4.2	Grenseoverskridende reindrift	21
4.3	Beite- og driftsforhold i distriktet	22
4.4	Status samla belastning og utfordringer i reinbeitedistriktet	28
5	Dagens tilstand og vurdering av verdi	32
5.1	Overordnet beskrivelse av utredningsområdet (utbyggings- og influensområdet)	32
5.2	Terreng, inngrep og ferdsel	35
5.3	Verdivurdering	37
6	Vurdering av påvirkning og konsekvenser – uten skadereduserende tiltak	38
6.1	Vurdering av påvirkning i driftsfasen – uten skadeforebyggende tiltak	38
6.2	Vurdering av påvirkning og konsekvens i anleggsfasen - uten skadeforebyggende tiltak	40
6.3	Tiltakets effekt for samlede virkninger i reinbeitedistriktet	40
7	Skadereduserende tiltak	41
7.1	Om skadereduserende tiltak for reindrift	41
7.2	Vurdering av aktuelle skadereduserende tiltak	41
7.3	Vurdering av konsekvenser med skadereduserende tiltak	42
7.4	Kompenserende tiltak	42
8	Kilder	43
9	Vedlegg	44

1 Bakgrunn og utredningsplikt

I forbindelse med detaljreguleringsplan for Eufjordveien 1204 m.fl. på Hamnes i Narvik kommune, er det utført en konsekvensutredning av fagtema reindrift. LPO arkitekter er plankonsulent.

I referat fra oppstartsmøtet 28.5.25 vises det til at planområdet ligger innenfor reinbeiteområde (Frostisen reinbeitedistrikt). Reindrift skal derfor konsekvensutredes jf. forskrift om konsekvensutredning §§ 8 og 10b. Det er satt likelydende krav til tema kulturminner, friluftsliv og naturmangfold. Det er ikke krav om planprogram.

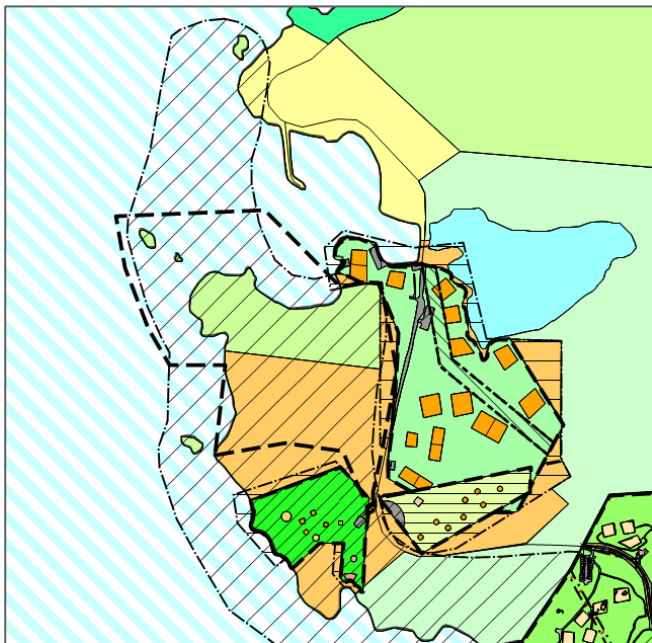
Utredningen følger metodikken i Vegvesenets Håndbok V712 (2021), og Landbruks- og matdepartementets veileder om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven (2021) legges til grunn.

Videre skal det gjøres en vurdering av de samlede effektene av ulike planer og tiltak innenfor reinbeitedistriktet, jf. forskrift om konsekvensutredning (Lovdata, 2007).

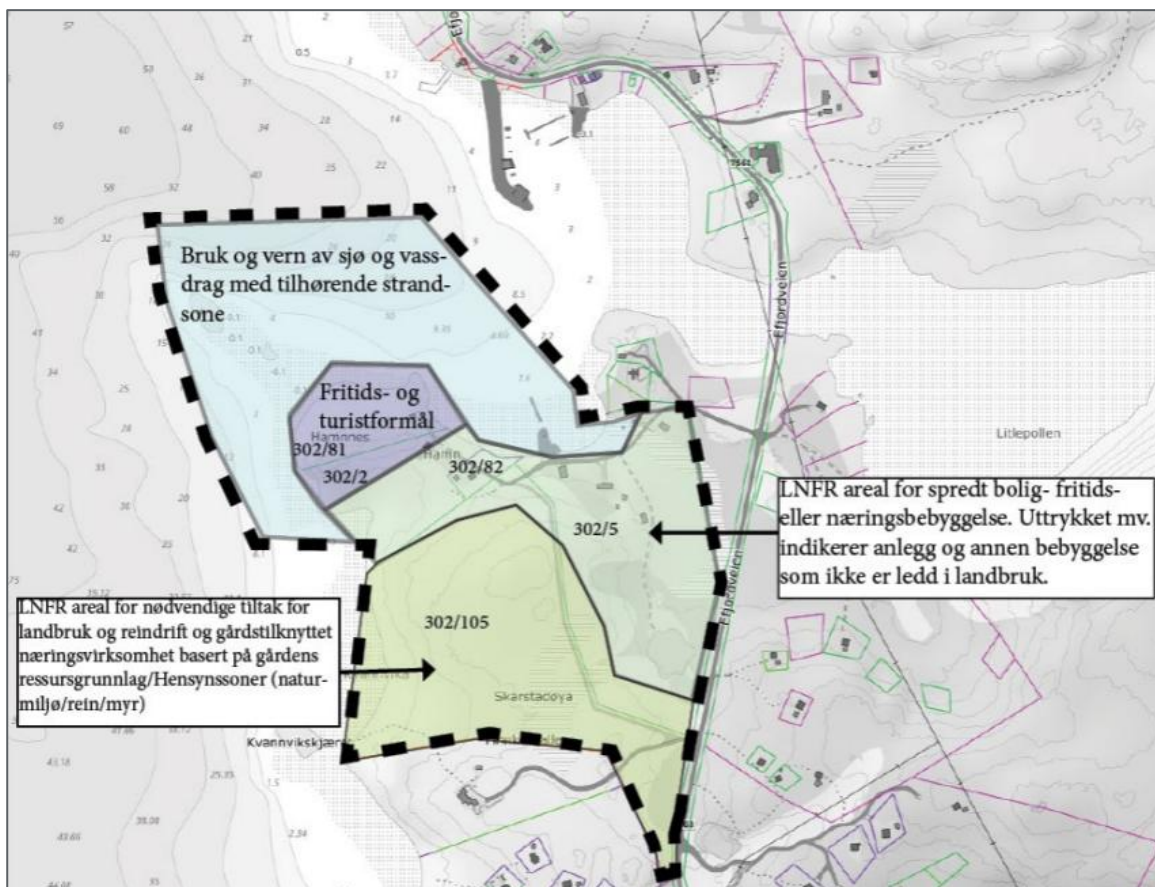
Mulige skadereduserende tiltak i forhold til de eventuelle negative konsekvensene som kommer fram skal vurderes, herunder eventuelle justeringer av tiltaket.

1.1 Gjeldende planstatus i området

Planområdet ligger i gamle Ballangen kommune. Etter sammenslåingen med Narvik kommune er det ikke utarbeidet en ny felles kommuneplan for hele kommunen, men kommuneplanens arealdel for Ballangen kommune 2010 – 2020 (vedtatt 19.2.2015) gjelder som kommunedelplan. Figur 1-1 viser dagens planstatus i området og innenfor planområdet. Planområdet er i kommunedelplanen avsatt til fritidsbebyggelse (dus oransje) og LNF-R (oliven grønn). Reguleringsplaner for fritidsbebyggelse omkranser planområdet i sør og øst. Disse er delvis realisert. Vertikal skravur over området markerer hensynssone *Bevaring naturmiljø*.

Figur 1-1: Utsnitt fra kommunedelplan Ballangen, med gjeldende reguleringsplaner. Tykk svart stiplet linje viser planområdet. Orange område innenfor planområdet er avsatt til fritidsbebyggelse, grønn er landbruks-, natur, friluftsmål samt reindrift (LNF-R). Kart: Narvik kommune (2015).

Figur 1-2: Overordnet forslag til arealformål. Illustrasjon: LPO Arkitekter.

2 Metode

Utredningen er blant annet basert på informasjon fra relevant faglitteratur og reindriftas arealbrukskart. Informasjon om Frostisen reinbeitedistrikt er innhentet gjennom reinbeitedistriktets distriktsplan (2015), den årlige publikasjonen Ressursregnskap for reindriftsnæringen (Landbruksdirektoratet, 2025) og reindriftas arealbrukskart.

Utredningen følger metodikken i Vegvesenets håndbok V712 (2021), og gjennomføres i henhold til Landbruks- og matdepartementets veileder om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven (2021).

2.1 Kunnskapsgrunnlag

2.1.1 Om tradisjonell praktisk samisk reindriftskompetanse

For samisk kultur er naturgrunnlaget og tilgangen til naturens ressurser vesentlig. I henhold til naturmangfoldloven § 8 skal myndighetene legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk (...).

Det er de lokale reindriftsutøverne og reinbeitedistriktene som er eksperter på sin drift og sine driftsforhold. Derfor er det vesentlig at deres kunnskap og erfaring tas med som del av kunnskapsgrunnlaget. Sametinget er opptatt av at tradisjonell samisk kunnskap skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved planlegging og konsekvensutredninger i samiske områder (2020). Også i Landbruks- og Matdepartementets veileder *Reindrift og plan- og bygningsloven* (2021) fremheves det at det er avgjørende at forslagsstiller har befaringer og dialog med reinbeitedistriktene siden reindriftas tradisjonelle kunnskap i stor grad er muntlig, og avhengig av personlig overlevering.

2.1.2 Dialog med berørte reinbeitedistrikt

Det har blitt gjennomført et teamsmøte med Frostisen reinbeitedistrikt 25.09.2025 (møtereferat vedlagt). Etter samråd med reindrifta har det ikke vært gjennomført befarings.

I møtet ble blant annet følgende tema gjennomgått:

- Reinbeitedistriktets drift gjennom året
- Reindriftas bruk av tiltaks- og influensområdet
- Inngrep og særlige utfordringer i distriktet
- Avbøtende tiltak i anleggs- og driftsfasen
- Distriktets vurdering av planlagte tiltak

2.1.3 Reindriftas arealbrukskart

Landbruksdirektoratet (2025) skriver blant annet dette om reindriftas arealbrukskart:

Reindriftens arealbrukskart (reindriftskart) er næringens egen illustrasjon på hvordan reindriftsområdene brukes. Sammen med distriktsplanen er kartet et viktig verktøy for å synliggjøre og gi oversikt over reindriftens behov for arealer. Det er derfor viktig at innholdet i distriktsplanen harmonerer med arealbrukskartet.

Arealbrukskartet viser illustrasjoner av beitebruk, oppsamlingsområder, beitehager, flytt- og trekkleier og gjerder og anlegg. I tillegg vises de administrative grensene. Reindriftens arealbruk er tilpasset skiftende, naturgitte forhold og også samfunnsmessige endringer. Det lar seg derfor ikke gjøre å kartfeste alle sider ved arealbruken på en helt nøyaktig måte. Kartet er en illustrasjon på hvordan reindrifta i hovedsak og normalt bruker områdene. Kartet er et informasjonskart.

Kartene er utarbeidet som oversiktskart. Informasjonen i reindriftskartene må derfor brukes med forbehold om at denne er veiledende. Til konkrete planleggingsoppgaver må arealbrukskartenes informasjon suppleres ved at det innhentes nærmere opplysninger hos den aktuelle statsforvalter (tidligere fylkesmann) og reinbeitedistriktene.

Som navnet sier, er arealbrukskartene reindrifta sine kart. Det er reinbeitedistriktene som har lokalkunnskapen om arealbruken innenfor sitt distrikt, og det er derfor også reinbeitedistriktene som har tegnet manuskartene på 1:50 000 kart som senere er blitt digitalisert. Dette innebærer at arealbrukskartene er å regne som oversiktskart og gjenspeiler den normale bruken av arealene (Landbruksdirektoratet, 2022). Vær, vind, snøforhold, inngrep og menneskelig aktivitet i reinbeiteområdene kan påvirke den normale bruken. Slike endringer fra år til år fanges ikke opp av arealbrukskartene. Derfor er det viktig å hente inn informasjon fra reinbeitedistriktene for å supplere reindriftas arealbrukskart.

Reindriftas arealbrukskart er med ny ajourholdsløsning nå gjenstand for potensiell kontinuerlig revisjon/vedlikehold (Landbruksdirektoratet 2025). Reindriftskartene som er brukt i denne utredningen er lastet ned fra NIBIOs nedlastningsløsning 7. november 2025.

2.1.4 Distriktsplaner

Alle reinbeitedistrikt skal i henhold til reindriftslovens § 62 utarbeide distriktsplan med informasjon om blant annet flyttemønster, beitebruk, motorferdsel og reindriftsanlegg i distriktet (Lovdata.no, 2025) Planen er distriktets dokument, og har som formål å være et hjelpemiddel for offentlig planlegging. Den skal gi en grunnleggende innføring i den lokale reindrifta i distriktet, og være et godt utgangspunkt for videre kunnskapsutveksling med reinbeitedistriktet.

Blant annet på grunn av skiftende natur- og driftsforhold, er det ikke mulig å beskrive alle sider av reindrifta på en eksakt måte. Distriktsplanen er derfor ikke en fullstendig skildring av driften i distriktet, og større og mindre avvik fra planen er både vanlig, nødvendig og lovlig. Unøyaktigheter kan også forekomme, og det er viktig å ha dialog med reinbeitedistriktet i enkeltsaker for å kvalitetssikre opplysninger (Statsforvalteren, 2025)

2.1.5 Faglitteratur og kjent kunnskap om rein og reindrift

Faglitteratur om rein/reindrift og om inngrep og menneskelig aktivitet samt konsekvenser for rein og reindrift er gjennomgått og oppsummert i kapittel 3. Konklusjoner fra rådende forskning på området er i denne konsekvensutredningen sammenstilt med informasjon om reindrifta i Frostisen reinbeitedistrikt.

2.1.6 Utrederes reindriftsfaglige kompetanse

I departementets veileder *Reindrift og plan- og bygningsloven* (Landbruks- og matdepartementet, 2021), er det et eget kapittel om konsekvensutredninger. Ett av punktene veilederen tar opp er at det i metodekapittelet i konsekvensutredninger skal redegjøres for hvilken faglig kompetanse utreder har.

Denne reindriftsfaglige utredningen er utarbeidet av fagekspert Svein Bjørk og fagkontrollert av seniorrådgiver Magne Haukås.

Bjørk er naturforvalter med mastergrad fra NMBU. Han har 17 års erfaring som rådgiver og seniorrådgiver med reindriftsfaglige spørsmål. Som tidligere ansatt i regionale reindriftsmyndigheter har Svein hatt ansvar for å vurdere konsekvenser for reindrift i en lang rekke konsesjons- og arealsaker. Ellers har han vært involvert i de aller fleste forvaltningsrelaterte utfordringer i reindriften, og har derfor god erfaring i å ha dialog med reinbeitedistriktene. I Norconsult arbeider Svein med reindriftsfaglige utredninger og andre spørsmål knyttet til reindrift og samiske interesser.

Magne Haukås er samfunnsgeograf med mastergradsutdanning fra NTNU. Han har etter endt utdanning snart 15 års erfaring som rådgiver og seniorrådgiver innenfor konsesjonsspørsmål og arealplanlegging med hovedfokus de siste ti årene på konsekvenser for samisk reindrift. Haukås har jobbet som seniorrådgiver i reindriftsforvaltningen hos Fylkesmannen i Nordland i fem år, og hadde der ansvar for å vurdere konsekvenser for samisk reindrift i konsesjons- og arealsaker. I Norconsult AS har han de siste årene arbeidet med konsekvensutredninger knyttet til samisk reindrift, men også utviklingsprosjekter i reindriften i samarbeid med reinbeitedistrikt, Nordlandsforskning, NIBIO, Sweco m.fl.

2.1.7 Rettsgrunnlag – samisk reindrift

Reindriftsutøvelsen reguleres først og fremst av reindriftsloven, men også av en rekke andre lover og forskrifter. Også internasjonale forpliktelser har betydning for reindriften og for ivaretagelse av denne næringen som er en viktig del av den samiske kulturen. I tillegg til reindriftsloven, er Grunnloven og FN-konvensjoner om sivile og politiske rettigheter og urfolk og stammefolk i selvstendige stater, det viktigste rettsgrunnlaget for å ivareta den samiske reindriften (Landbruks- og matdepartementet, 2021).

2.2 Alternativer som skal utredes

2.2.1 Nullalternativ (referansealternativ)

Enkelte ganger inkluderer nullalternativet vedtatte planer eller tiltak. I nyere KU-veiledere er det presisert at dette ikke gjelder kommuneplanens arealdel eller områdeplaner (M-1941).

Nullalternativet er derfor dagens situasjon, nåværende bruk og miljøtilstand, samt hvordan miljøet antas å utvikle seg hvis planen eller tiltaket ikke gjennomføres.

Planområdet består av en kombinasjon av svaberg, strand, skrin eller jorddekt fastmark, myrområder og dyrka mark i tilknytning til gårdsbebyggelsen. Det er spredt bebyggelse og privat adkomstvei inn til området går fra fv. 7568 nordøst for planområdet. Det går også en traktorvei mellom grustak og inn til gårdsbebyggelsen. Flyfoto viser at stranda, steinmolo med flytebrygge samt hovedbygningen ble etablert en gang mellom 2003 og 2009. Området er beiteområde for rein og det er registrert arkeologiske fornminner i området.

Konsekvensutredning reindrift

Detaljreguleringsplan for Efjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: 52502432 Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02

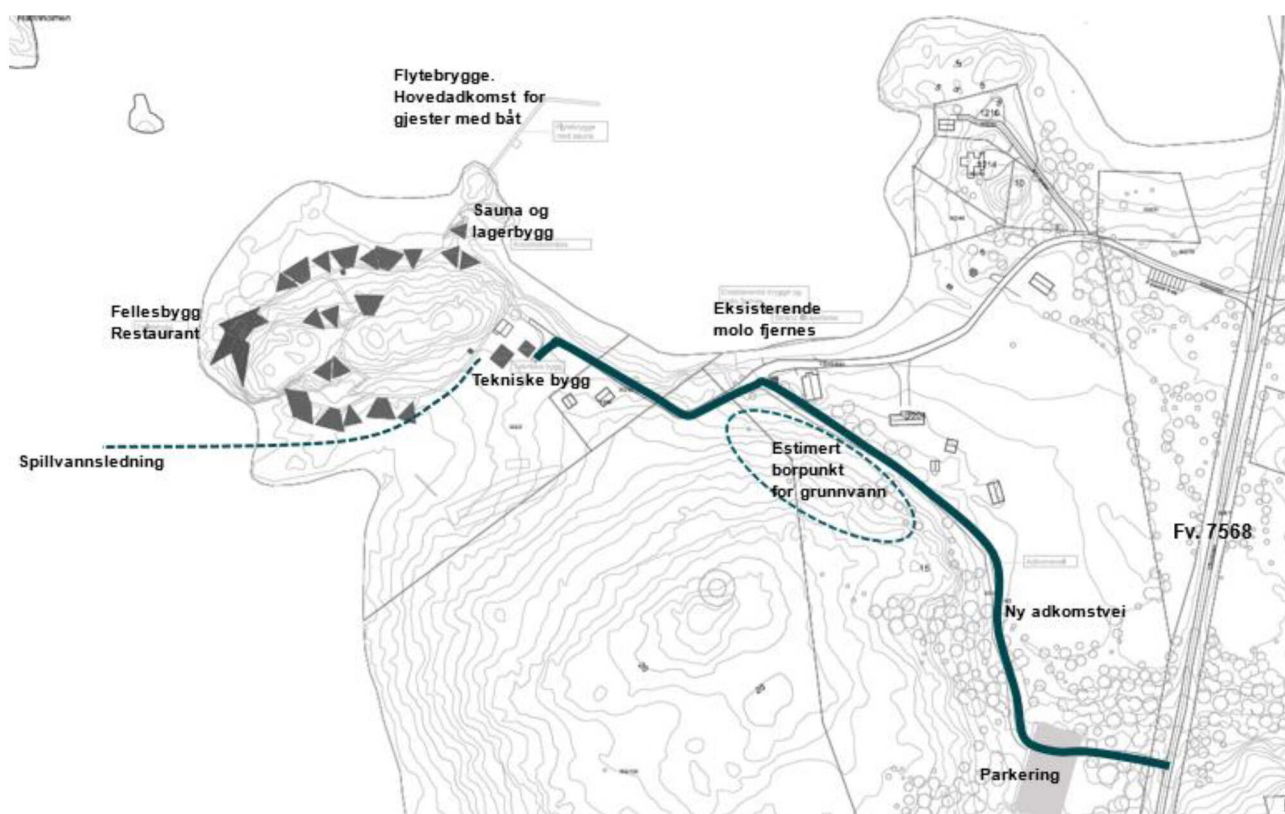
Figur 2-1: Planområdet sett fra nord (kilde: Norrøna Adventure).

Figur 2-2: Hamnes sett fra vest (kilde: Norrøna Adventure).

2.2.2 Planalternativet

Planalternativet innebærer å tilrettelegge for fritids- og turistformål ytterst på Hamnes i Efjorden, Narvik kommune (se figur 2-3). I tillegg endres et større område avsatt til utbyggingsformål til friluftsmål. Forslagstiller Norrøna Adventure AS ønsker å legge til rette for turisme gjennom etablering av overnattingssteder/utleiehytter, naturopplevelser og frilftsaktiviteter på Hamnes. Planen inkluderer utvikling av et helårstilbud og etablering av nye arbeidsplasser innen reiseliv, service og drift.

Figur 2-3: Skisse over planforslaget. Underlag illustrasjonsplan fra Snøhetta arkitekter datert 5.3.2026.

Det er planlagt for ca. 50 overnattingsgjester med 25 overnattingsrom fordelt på 18 hytter. 11 enkeltromhytter og 7 hytter hvor to rom kan kobles sammen til én familie/gruppe overnattingsenhet. I tillegg er det planlagt et fellesbygg med restaurant, sauna og felles utearealer i strandsonen ytterst på Hamnes. I tilknytning til et eksisterende eldre bygg (Josefinahuset), skal det oppføres to nye tekniske bygg for blant annet strømaggregat, minirensesanlegg, vannbehandlingsanlegg, utjevningsbasseng mm., deler av dette vil bli gravd ned. Den nye bebyggelsen vil ha en samlet BRA på ca.1500 m². Mellom de nye byggene ute på neset, etableres forbindelser på hevede ramper, trapper og plattinger av tre. Eksisterende molo og brygge på stranda fjernes, og det etableres en ny flytebrygge som vil være hovedadkomst for gjester som kommer sjøveien.

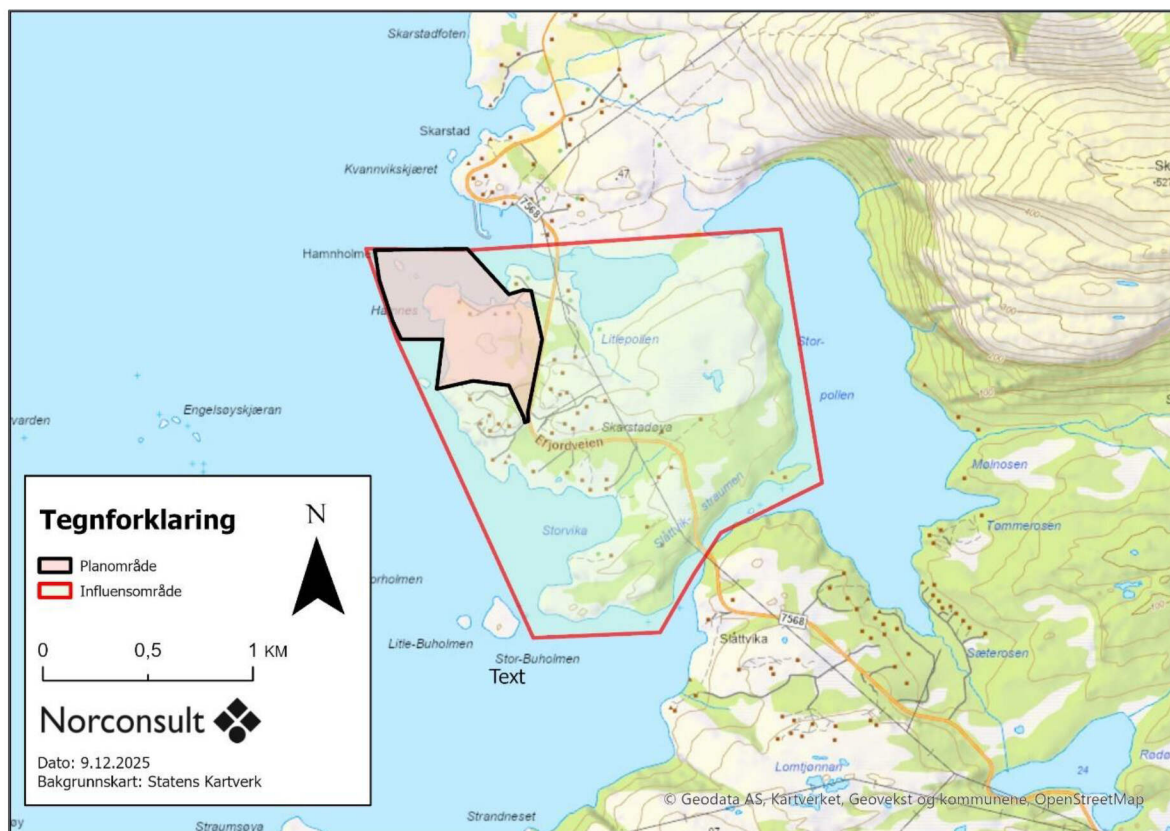
For å skåne eksisterende fritidsbebyggelse er det planlagt å stenge dagens adkomst for biltrafikk inn til selve planområdet (nord på figuren over). I stedet etableres en ny avkjøring og adkomstvei fra fv. 7568 lenger sør, med tilrettelegging for parkeringsplass i eksisterende grustak. Adkomstveien er foreslått gruslagt og følger traktorvei, men legges vest for eksisterende bebyggelse og videre inn til de nye hyttene. Adkomstveien skal i hovedsak skal brukes til varetransport, renovasjon, tankbil, brann- og redning i tillegg til nødvendig persontransport.

2.2.3 Utredningsområdet (utbyggings- og influensområdet)

Det er ikke foretatt en detaljert vurdering av hvor langt unna utbyggingsområdet reinen kan bli påvirket. Forskning konkluderer med alt fra at inngrep og menneskelig aktivitet kan medføre reduksjon i reinens arealbruk flere kilometer unna, til undersøkelser som ikke kan dokumentere effekt utover 0,25 – 1 km.

Det er mange faktorer som avgjør om reinen påvirkes av inngrep eller ikke (mer om dette i kapittel 3). Ulike individ reagerer ulikt på inngrep og aktivitet. Eksempelvis er simler med kalv mer var for inngrep og aktivitet sammenlignet med okserein. Videre vil landskap, terreng, vegetasjon, støy, lukt m.m. virke inn på i hvilken grad et tiltak påvirker reinen. Det er derfor svært vanskelig å gi en klar avgrensning av influensområdet. Mye tyder på at rein kan bli påvirket opp til 1 km fra tiltak med mye menneskelig aktivitet, og i noen tilfeller (og til noen årstider – særlig på våren) også lenger unna. I områder hvor flytt- og trekkleier blir påvirket, kan dette få ringvirkninger for et enda større område dersom bruken av flytt- og trekkleiene blir redusert som følge av tiltaket.

Med bakgrunn i overnevnte vurderer vi at hele Skarstadøya er en del av influensområdet (figur 2-4). Områdene på nord- og østsiden av Storpollen vurderer vi ikke som en del av influensområdet på grunn av topografien og avstanden til tiltaket.

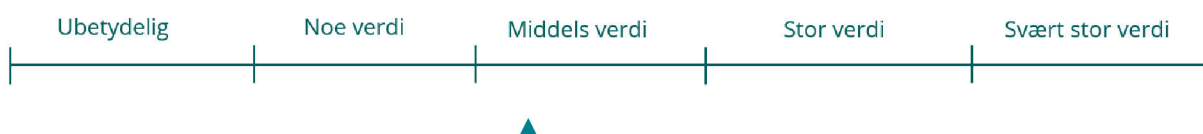
Figur 2-4: Planområdet vist med svart omriss, influensområdet vist med rødt omriss.

2.2.4 Inndeling i delområder

Det vurderes ikke hensiktsmessig å dele opp utredningsområdet i mindre delområder. Utredningsområdet anses som ett delområde.

2.2.5 Vurdering av verdi

Delområder verdivurderes etter en femdelt skala fra uten betydning til svært stor verdi, jf. figur 2-5. Pila i figuren brukes til å angi hvor på verdiskalaen det aktuelle området er vurdert å være.

Figur 2-5: Eksempel på verdiskala. Linjalen er glidende, pila flyttes for å nysere verdivurderingen.

Vegvesenets håndbok V712 sier følgende om verdivurdering av arealer knyttet til reindrift:

Hovedkilden til informasjon for verdisetting finnes hos reindriftsforvaltningen (Fylkesmannen), hos kontaktpersoner for aktuelle reinbeitedistrikt og hos utøverne (siidaen). Det finnes gode kart over årstidsbeiter, kalvingsområder, trekklei, flyttlei med mer i reindriftskart som ligger på kartsidene (Kilden) til NIBIO. Disse kartene er ikke alltid helt oppdaterte og supplerende informasjon må derfor innhentes fra reinbeitedistriktene.

Det er videre viktig å kartlegge bruken av arealene mer nøyaktig og dette gjøres ved kontakt med reinbeitedistrikt og siidaer. For vurdering av årstidsbeiter vil verdi også påvirkes av hvilken type beite som er minst tilgjengelig for utøveren (minimumsfaktor).

Flytting mellom områdene skjer normalt i faste traséer og disse er derfor særlig viktig. Skillet mellom alternative og aktive flyttleier skjer ut fra lokal kunnskap og kontakt med siidaen. Noen reinbeitedistrikt har flytting med bil eller båt. I tilknytning til slik drift er det gjerne faste områder disse ankommer/forlater og det kan være viktige oppsamlingsområder og gjerdeanlegg knyttet til disse.

Kriterier for verdivurdering av reindrift er også i henhold til Vegvesenets håndbok 712 (jf. tabell 2-1):

Tabell 2-1 Verdikriterier for fagtema reindrift.

Regis- trerings- kategori	Del- kategori	Ubetyde- lig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Reindrift	Flyttlei, trekklei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
	Beiteområder og kalvingsområde			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

Selv om reindriften er avhengig av alle typer årstidsbeiter og funksjonsområder (flytt- og trekkleier, oppsamlingsområder, gjerdeanlegg mm), er det likevel vanlig å rangere kalvingsområder og minimumsbeiter høyere enn andre sesongbeiter, og flyttleier og sentrale oppsamlingsområder rangeres normalt høyere enn andre funksjonsområder. Også Statens vegvesens Håndbok for konsekvensanalyser V712 skiller på denne måten mellom ulike årstidsbeiter og funksjonsområder. Denne konsekvensutredningens metodikk bygger på Vegvesenets håndbok, men det er også lagt vekt på de faktiske forholdene og begrensningen i det berørte reinbeitedistriktet ved verdivurdering og vurdering av påvirkning og konsekvens.

2.2.6 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer det aktuelle tiltaket vil medføre i et delområde. Vurdering av påvirkning er foretatt for alle de verdivurderte delområdene. Vurderingene gjelder det ferdige tiltaket, og inngrep i anleggsfasen inngår kun dersom påvirkningen gir varige endringer.

Håndbok V712 beskriver vurdering av påvirkning på reindrift slik:

Eksempler på aktuelle påvirkninger er beslag og tap av beiteareal. Dette gjelder både fysisk, i form av støy/forstyrrelser og at beiteområder blir gjort utilgjengelige pga. skjæringer i naturlig trekkleie. For vurdering av påvirkningsgrad må både arealbeslag/-tap og følgevirkninger vurderes. Det kan for eksempel være inngrep i flyttleie og anlegg. Merk at reindriftsloven fastslår retten til fritt og uhindret å drive og forflytte rein, og at det ikke er tillatt å stenge flyttleie. Det er med andre ord ikke bare stenging av flyttleie som er forbudt, men også tiltak som kan virke forstyrrende og vanskeliggjøre flyttingen. Slike tiltak krever godkjenning etter loven og vil forsterke påvirkningsgraden. Det er viktig å vurdere sumvirkning av negativ påvirkning for driftsenheten/siidaen. For reindrift er det også særlig viktig å se nye tiltak i sammenheng med eksisterende tiltak og planlagte tiltak for å vurdere den samlede virkningen. For reindrift vil det ofte kunne være særlige negative konsekvenser i anleggsfase og disse må synliggjøres.

Skalaen for påvirkning er inndelt i fem trinn og går fra sterkt forringet til forbedret.

Figur 2-6: Eksempel på påvirkningsskala. Linjalen er glidende, pilen flyttes for å nyansere verdivurderingen.

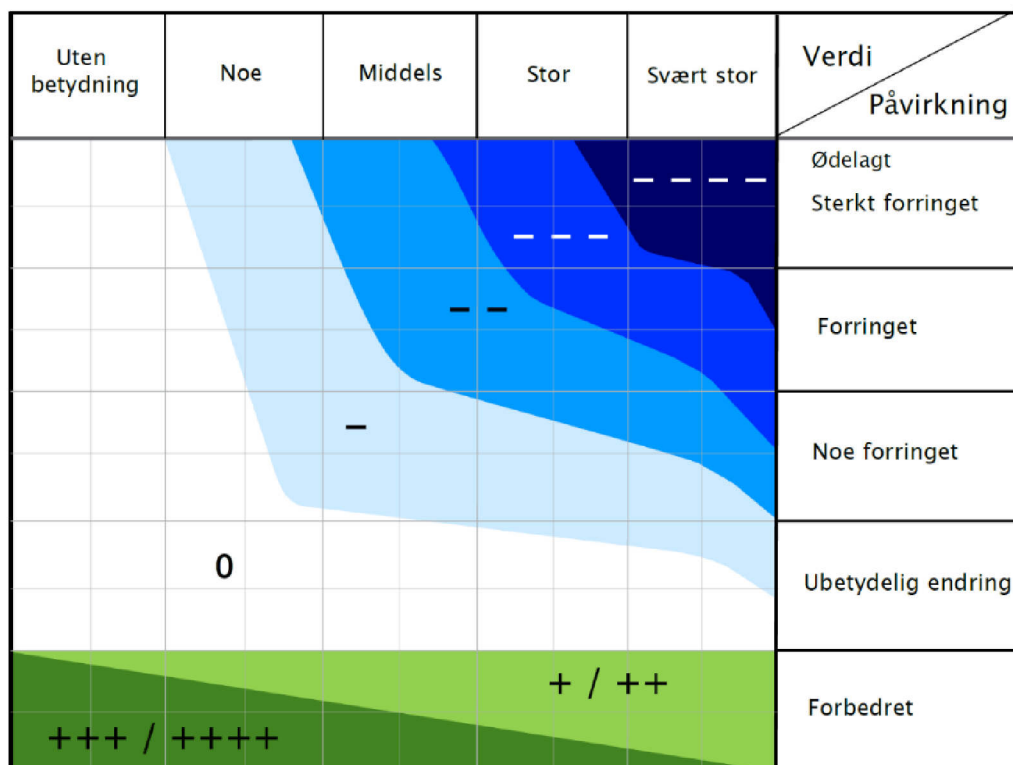
Vegvesenets håndbok V712 gir følgende veiledning for vurdering av påvirkning på reindrift (jf. tabell 2-2):

Tabell 2-2: Veiledning for vurdering av påvirkning

Tiltakets påvirkning	Ødelagt/ sterkt forringet	Forringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
Reindrift	Stenging av flyttleie. Inngrep i kalvingsområder som gjør disse ubrukelige. Inngrepet avskjærer eksisterende beiteområder for framtidig bruk.	Mindre inngrep i kalvingsområder som tilnærmet kan brukes som før. Betydelig arealbeslag eller tap av beite. Sperring av trekkleie med få alternativer trekkmuligheter.	Arealbeslag eller tap av beite i noe omfang. Sperring av trekkleie med flere alternativer trekkmuligheter.	Ingen eller minimal andel av beiteområde blir berørt.	Nye/tidligere beiteområder blir gjort mer tilgjengelig. Tidligere flyttleie og trekkleie kan gjenåpnes.

2.2.7 Vurdering av konsekvensgrad

Konsekvensgrad vurderes ved å sammenholde det enkelte delområdets verdi med tiltakets påvirkning på dette delområdet. Til vurderingen benyttes en konsekvensvifte i henhold til Vegvesenets håndbok V712, jf figur 2-7. I konsekvensvifta utgjør verdiskalaen x-aksen, og påvirkningsskalaen y-aksen.

Figur 2-7: Konsekvensvifte. Konsekvensen for et delområde framkommer ved å sammenholde grad av verdi i x-aksen med grad av påvirkning i y-aksen. De to skalaene er glidende.

Konsekvensen for delområdene vurderes på en skala fra 4 minus til 4 pluss, se tabell 2-3. De negative konsekvensgradene er knyttet til en verdiforringelse av et delområde, mens de positive konsekvensgradene forutsetter en verdiøkning etter at tiltaket er realisert.

Tabell 2-3: Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder.

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (----)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (---)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (--)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+/++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++/ ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

2.3 Usikkerhet

Det kan knyttes usikkerhet til flere deler av en konsekvensutredning. En konsekvensutredning skal så langt det er mulig baseres på fakta, men nødvendig data er imidlertid ikke alltid tilgjengelig. I tillegg skal en konsekvensutredning vurdere fremtidig tilstand, noe det alltid vil være knyttet usikkerhet til.

Det er også knyttet en del usikkerhet til hvor store konsekvenser ulike tiltak og menneskelig aktivitet har for rein og reindrift. Forskningen på dette feltet i stadig utvikling (jf. kapittel 3). Vurderingene av påvirkning og konsekvenser er derfor i stor grad basert på skjønn.

Verdisetting

Det er generelt ofte noe usikkerhet knyttet til verdisetting av reinbeiter og reindriftas funksjonsområder, og verdisettingen baseres mye på faglig skjønn. Kunnskapen om reinbeitene og drifta i Frostisen reinbeitedistrikt er i stor grad basert på dialog med Frostisen reinbeitedistrikt, distriktsplan og reindriftens arealbrukskart. Kartene er ikke oppdatert i nyere tid, og beitene i området er heller ikke undersøkt. Verdisetting av området, både tiltaks- og influensområde, er derfor etter vår vurdering heftet med noe usikkerhet.

Påvirkning og konsekvens

Vurderinger knyttet til påvirkning og konsekvens er også heftet med en del usikkerhet. Det foreligger en del forskning på fritidsbebyggelse og reindrift, men resultatene varierer. Dette kan skyldes metodikk, berørt årstidsbeite, landskapets utforming, beiteverdi og reindriftas påvirkning. Den største utfordringen med fritidsbebyggelse og rein er allikevel å vurdere hvilken påvirkning og konsekvens den menneskelige ferdselen påfører reinen i området. I tillegg er det usikkerhet knyttet til summen av påvirkning fra allerede eksisterende inngrep i utredningsområdet. Påvirkning og konsekvens er vurdert basert på dialog med reindrifta, eksisterende kunnskap og på faglig skjønn. Det er derfor en viss usikkerhet også ved fastsetting av påvirkning og konsekvens.

3 Kjent kunnskap om inngrep og menneskelig aktiviteters påvirkning på rein og reindrift

3.1 Reinbeiter og funksjonsområder

Tradisjonell reindrift baserer seg på at reinen er på utmarksbeite hele året. Plantetilgang og andre naturforhold varierer gjennom året, og dette gjør at reinbeitedistriktet må ha tilgang på alle typer årstidsbeiter med ulik plantesammensetning for at reinen skal kunne overleve. Reinen har også andre behov gjennom året som krever ulike typer landskap og terreng. Vinterbeitene må inneholde gode forekomster av lav og samtidig være tilgjengelige for reinen (moderate mengder snø og liten fare for låste beiter i form av is). Kalvingslandet (vår) avhenger av tidlig snøsmelting og lav risiko for rovviltangrep. Parringslandet (høst) må være næringsrikt og uten forstyrrelser slik at flokken holdes samlet og simlene blir bedekket. Reindriften er derfor også avhengig av flyttleier for å flytte reinen mellom ulike beiteområder og ulike årstidsbeiter. I forbindelse med samling og flytting av reinflokken er det viktig med uforstyrrede oppsamlingsområder der reinen kan hvile/oppholde seg mens reindriftsutøverne samler småflokker («restdyr») før hele reinflokken flyttes videre. Flyttleier og oppsamlingsområder er gitt et særlig rettsvern gjennom reindriftsloven § 22 (Lovdata, 2007).

Også innad i samme årstidsbeite er det variasjoner i plantesammensetning og andre naturforhold som gjør at reinen må kunne trekke mellom ulike beiteområder. Snøsmelting og insekter er for eksempel avgjørende faktorer for hvor reinen til enhver tid oppholder seg og beiter på sommerbeitene. Raske endringer i form av rovviltangrep eller endret værforhold som høy temperatur, store snøfall eller frost, gjør at flytt- og trekkleier må være tilgjengelige til enhver tid.

Videre er reinbeitedistriktet avhengig av å kunne merke reinkalver, ta ut rein til slakt og skille ut rein som er kommet over fra nabodistriktene. For dette arbeidet må reinen kunne samles og flyttes til egnede områder for å ha reinen i gjerde.

Gjennom året er reinbeitedistriktet avhengig av tilgang på store arealer med ulike egenskaper, samtidig som det må være tilgang på alternative arealer slik at reinen kan ledes eller selv trekke til de områdene som til enhver tid er tilgjengelig, best egnet og minst utsatt for farer. Alternative arealer er også viktig for å kunne spare områder for overbeiting. Dette gjelder særlig vinterbeiter som ved beiting over tid og med mange individer, trenger hvile for at beitene skal bygges opp igjen. Det er derfor vanlig at reinbeitedistrikt ruller mellom ulike vinterbeiter og lar beitene hvile på omgang.

De viktigste områdene i reindriften er definert som særverdiområder. Særverdiområder omfatter flyttlei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting (Landbruks- og matdepartementet, 2021). Også minimumsbeiter er særlig viktige for reindriften. Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall, og er et viktig grunnlag for fastsettelsen av øvre reintall for reinbeitedistriktet.

3.2 Generelt om forskning på inngrep og aktivitet i reinbeiteområder

Det er generell enighet om at både inngrep og menneskelig aktivitet i varierende grad har negative konsekvenser for reindriften. Forskning på effekter av tekniske inngrep og forstyrrelser har vist at reinsdyr påvirkes av både inngrep og tilhørende menneskelig aktivitet. Reinen har ulike reaksjoner som omfatter både fysiologiske responser, atferdsendringer og unnvikelse (Strand O, 2017). Videre kan enkelte inngrep være til hinder for dyrenes naturlige vandringer og virke som barrierer i landskapet.

Når det gjelder vurdering av hvor omfattende de negative konsekvensene er, deler forskningsmiljøet seg. I en rapport fra 2017 (Strand O, 2017) er 11 ulike undersøkelser av effekter på reinsdyr sammenfattet. Disse studiene kommer til ulike resultater hva angår vurdering av konsekvenser for reindriften. Rapporten peker på en del utfordringer og begrensninger når det gjelder forskning på temaet. Blant annet kan forskernes valg av metode påvirke resultatene. Også valg av skala på forskningen kan være avgjørende for forskningsresultatet. Det er utfordringer både med å undersøke effekter av et inngrep i et for stort geografisk område, og med å undersøke effektene på et for snevert geografisk område. Forskningens omfang i tid kan også være avgjørende for hvilke resultater man kommer frem til.

Selv med disse forskningsmessige utfordringene, er forskerne omforent om at inngrep og forstyrrelser påvirker reinens arealbruk, beiteutnyttelse og vandringsmuligheter.

3.3 Direkte lokale effekter, indirekte regionale effekter og kumulative effekter

Det er vanlig å dele inn tap av beiteareal i tre kategorier – direkte lokale effekter, indirekte regionale effekter og kumulative effekter (Lie, 2006).

3.3.1 Direkte lokale effekter

Normalt er det direkte tapet av beiteareal av et inngrep relativt lite sett opp mot det totale reinbeitearealet i et reinbeitedistrikt. Men, i tillegg til tapt beiteareal, fører også inngrep og menneskelig aktivitet til økt stress hos rein som er i nærheten, og kan også føre til unntakelse og dels fluktreaksjon.

Det er forsket på adferdsendringer hos rein i nærheten av inngrep og menneskelig aktivitet. Forskning viser at selv om reinen kan oppholde seg i områder med forstyrrelser, er de mer urolige. Dette fører til redusert beitetid (energiopptak) og økt energiforbruk i form av frykt- og fluktadferd. Redusert energiopptak og samtidig økt energiforbruk påvirker reinens kondisjon. Redusert kondisjon kan igjen føre til redusert overlevelsessevne. Mindre proteinreserve, som opparbeides i barmarksperioden, kan svekke evnen til å overleve vinteren. Redusert kondisjon kan også redusere motstandsdyktighet blant annet ved rovviltangrep.

3.3.2 Indirekte regionale effekter

Områder som blir mindre brukt av reinen som følge av menneskelig aktivitet og forstyrrelser, er eksempler på indirekte regionale tap av beiteareal. Unntakelseeffekt får man når rein unntaker eller reduserer bruken av beiteområder med inngrep og/eller med menneskelig aktivitet. Rein kan unntake et område i en viss radius rundt inngrepet eller aktiviteten, og sensitive dyr, særlig simle med kalv, vil redusere bruken av området mer enn dyr med mer risikovillighet.

Studier viser også at risikovilligheten øker ved mangel på alternative beiteområder (Skarin, 2008). Det betyr at rein som primært ville ha unntått områder med forstyrrelser, kan oppsøke disse i mangel på gode alternative områder.

Studier viser også at rein kan oppsøke områder med forstyrrelser i perioder med insektstress om sommeren, dersom disse områdene har lavere tetthet av insekter (Skarin, 2004). Skarin m.fl. (2008) har også påvist at rein oppsøker områder nærmere menneskelig aktivitet dersom disse er spesielt gode beiteområder. Det er bred enighet om at den største unntakelseeffekten kommer av menneskelig aktivitet, og at fysiske inngrep i seg selv normalt har mindre negativ effekt. Men, også fysiske inngrep kan medføre unntakelseeffekt – særlig dersom det kan knyttes til menneskelig aktivitet. Forstyrrelser i anleggsperioden

kan ha stor betydning for hvordan reinen i ettertid oppfatter inngrepet. Får reinen negative opplevelser under anleggsarbeidet, kan det føre til at det tar lengre tid før de tar et område i bruk igjen. Blir anleggsarbeidet utført skånsomt, f.eks. når dyrene ikke er i området, vil konsekvensene på lang sikt sannsynligvis bli mindre. I hvilken grad reinen vil tilvenne seg et inngrep, og hvor fort de vil gjøre det, avhenger blant annet av graden og typen av menneskelig aktivitet i tilknytning til anlegget etter at anlegget er etablert (Aanes, 1996). Videre er det påvist at rein kan reagere på menneskeskapte linjer i terrenget (kraftledninger, rørgater, veier mm), og at slike linjer kan få en barrierevirkning. Slike barrierevirkninger kan få konsekvenser i forhold til utnyttelse av marginale beiteareal ved at mindre beiteareal på «den andre siden» av barrieren blir mindre attraktivt og dermed mindre utnyttet. Barrierevirkninger kan også få konsekvenser for trekkleier og flyttleier ved at reinen vegrer seg for å krysse det som oppleves som en barriere (Vistnes, 2004).

3.3.3 Kumulative effekter

Kumulative effekter av inngrep og menneskelig aktivitet er de samlede, langvarige effektene. For eksempel kan redusert beiting i barmarksesongen føre til redusert proteinreserve som er nødvendig for å klare seg gjennom vinteren. Dette kan føre til økt dødelighet, redusert drektighet, lavere kalvingsprosent, redusert kalveoverlevelse, lavere slaktevekter og samlet sett redusert produksjon. Vistnes m fl (2004) fremhever tre viktige kumulative effekter:

- Tap av bæreevne – det blir plass til færre rein som følge av tap av beiteland
- Økte tap til rovdyr når dyrene presses sammen på mindre og mindre områder
- Redusert produksjon og dårligere slaktevekter dersom ikke reintallet reduseres i takt med tap av beiteland.

Kumulative effekter kan også referere til mer lokale samlede effekter av flere inngrep og menneskelig aktivitet i samme område. Eftestøl m fl (2021) har undersøkt kumulative effekter i et reinbeitedistrikt i Nordland, der fokuset har vært på å undersøke hvordan økende aktivitet og inngrep i et område påvirker reinens bruk av området. Studien fant at reinen i det aktuelle reinbeitedistriktet generelt tolererer lav intensitet av menneskelig aktivitet og forstyrrelser. Ved økte kumulative forstyrrelser (forstyrrelser fra flere kilder) unngikk reinen disse områdene med inntil 1 km om våren og 0,25 km resten av året. Studien viste at reinen reduserte bruken av de respektive sonene (0,25 og 1 km) med mellom 92 og 98 % ved høy kumulativ effekt (flere samtidige forstyrrelseskilder). Reinen kan bli påvirket utenfor henholdsvis 0,25 og 1 km, men studien fant ingen signifikant effekt av flere samtidige forstyrrende kilder utover disse sonene.

3.4 Tradisjonell kunnskap og vitenskapelig kunnskap

Som nevnt i kapittel 2.1.1, er Sametinget opptatt av at tradisjonell kunnskap skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved konsekvensutredninger i samiske områder: *tradisjonell kunnskap må tillegges like stor vekt som vitenskapelig kunnskap.*

Reineiere som er ute med reinflokken gjennom hele året og opplever reinens reaksjonsmønster i forbindelse med inngrep og menneskelig aktivitet i ulike sammenhenger, har svært verdifulle erfaringer som det er viktig å vektlegge både i forbindelse med forskningsprosjekt og i forbindelse med konsekvensutredninger (Strand O, 2017)

Vitenskapen vet fremdeles lite om nøyaktig hvilke konsekvenser ulike inngrep har på rein og reindrift i driftsfasen. Derfor må også reineieres erfaring tillegges vekt. Selv om reineieres erfaringer ikke er påvist eller

Konsekvensutredning reindrift

Detaljreguleringsplan for Eufjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: 52502432 Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02

avvist vitenskapelig, betyr det ikke nødvendigvis at reieierne tar feil. Det er derimot viktig at det forskes mer på disse erfaringene som reieierne opplever, slik at de også kan forklares vitenskapelig og dokumenteres.

NIBIO (2021) har på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet oppsummert behovene for mer forskning på en rekke tema tilknyttet reindrift, og har også påpekt behovet for at slik forskning gjøres i samarbeid med reindriften.

4 Om Frostisen reinbeitedistrikt

Frostisen reinbeitedistrikt ligger i Narvik og Hamarøy kommuner. Reinbeitedistriktet er 1724 km² stort, og fikk sine nåværende grenser fastsatt i 2001. Distriktet hører til Nordland reinbeiteområde og Statsforvalteren i Nordland er regional forvaltningsmyndighet.

Distriktet grenser til Stålggo-Håbmer reinbeitedistrikt i sør og Skjomen reinbeitedistrikt i nordøst. I sørøst grenser distriktet mot Sverige, i nord mot Ofotfjorden og i vest mot Tysfjorden.

Figur 4-1: Frostisen reinbeitedistrikt. Tiltaksområdets beliggenhet er markert med rød sirkel. Kartdata er fra Landbruksdirektoratet og Statens kartverk, og bearbeidet av Norconsult.

4.1 Nøkkeltall

Nøkkeltallene for Frostisen reinbeitedistrikt er hentet fra Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2024-25 (Landbruksdirektoratet, 2025) og er oppsummert i tabell 4-1. Tallene er sluttstatus for reindriftsåret, som går fra 1.april til 31.mars påfølgende år. Frostisen hadde siste driftsår store tap, både av voksne dyr og kalv, størst tap av alle reinbeitedistriktene i Nordland reinbeiteområde.

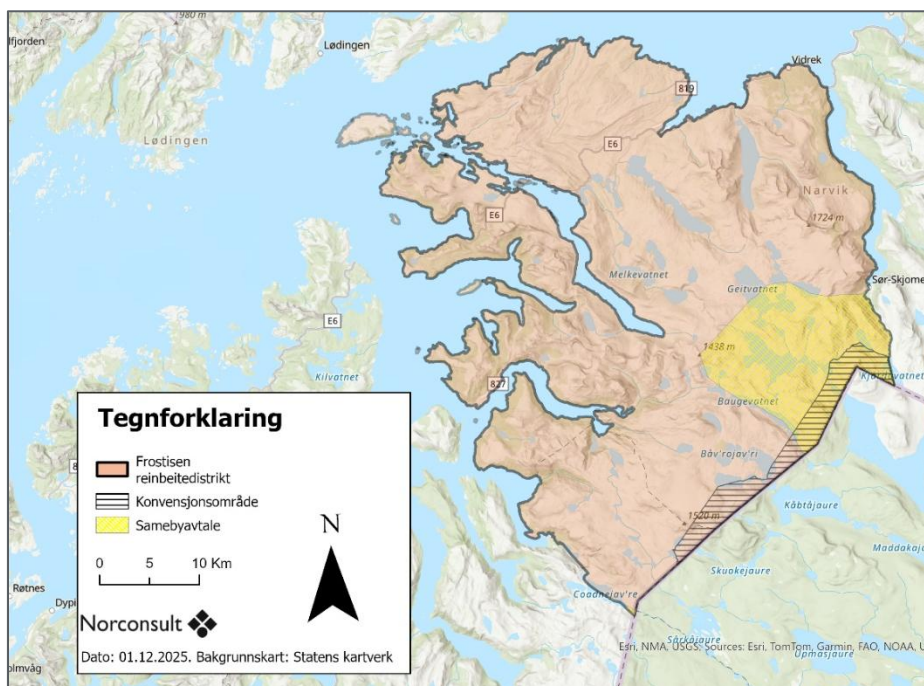
Tabell 4-1: Nøkkeltall for Frostisen reinbeitedistrikt og Nordland reinbeiteområde. Røde tall fremhever tapssituasjonen.

	Frostisen reinbeitedistrikt	Nordland reinbeiteområde
Siidaandeler	3	41
Antall personer i siidaandelene	22	216
Øvre reintall	700	18 200
Reintall pr 31.3.2024	225	13 798
Okseren som % av flokken pr 31.3.2024	8 %	10 %
Simlerein som % av flokken pr 31.3.2024	80 %	69 %
Kalv som % av flokken pr 31.3.2024	12 %	21 %
Kalver til slakt og til påsett (etter tap) 23/24	15 %	40 %
Totaltap voksne og kalv 23/24	48 %	33 %
Slakteprosent (% av vårflokk) 23/24	3 %	12 %
Gjennomsnittlig slaktevekt kalv siste 5 år	-*	21,9 kg
Bruttoareal	1724 km ²	32 613 km ²

*det foreligger for lite eller ingen slaktedata til å si noe om gjennomsnittlig slaktevekt

4.2 Grenseoverskridende reindrift

Frostisen reinbeitedistrikt grenser i øst mot tre svenske samebyer (Unna Tjerusj, Baste Cearru og Girjas), og disse har beiterett i Frostisen reinbeitedistrikt i henhold til Grensereinbeiteoven (Lovdata, 2005) og forskrift om beiteområder for svensk rein (Lovdata, 2005). Beiteretten for konvensjonsområdene gjelder i perioden 1.juli til 31.august. I tillegg har Frostisen inngått en privat samarbeidsavtale med Girjas og Baste samebyer (Frostisen reinbeitedistrikt, 2015). Figur 4-2 viser områder hvor svensk reindrift kan beite ihht. Lov og privat avtale.

Figur 4-2: Konvensjonsområder og samebyavtale-område i Frostisen reinbeitedistrikt. Reindriftskart fra Landbruksdirektoratet. Bearbeidet av Norconsult.

4.3 Beite- og driftsforhold i distriktet

Reinen beiter ute hele året og reindriften er derfor avhengig av naturgitte forutsetninger. Plante- og lavsammensetning til ulike årstider og vær- og føreforhold medfører at reindriften til enhver tid må kunne tilpasse driften til de gjeldende forholdene i naturen. Reindriften er avhengig av fleksibilitet til å endre bruken av beite, og ha tilgang til alternative beiter når forholdene krever det. Frostisen reinbeitedistrikt er et helårsdistrikt med alle sesongbeiter innenfor distriktsgrensene (Frostisen reinbeitedistrikt, 2015). Det er ingen beitetidsbegrensninger i distriktet, noe som betyr at distriktet kan benytte beite i distriktet gjennom hele året.

Informasjonen i resten av dette kapittelet er innhentet gjennom samtaler med reinbeitedistriktet, fra reinbeitedistriktets distriktsplan (Frostisen reinbeitedistrikt, 2015) og reindriften arealbrukskart. Reinbeitedistriktet har informert om at arealbrukskartet og distriktsplan skal oppdateres, og at kartet derfor ikke er en helt korrekt fremstilling av distriktets beitebruk.

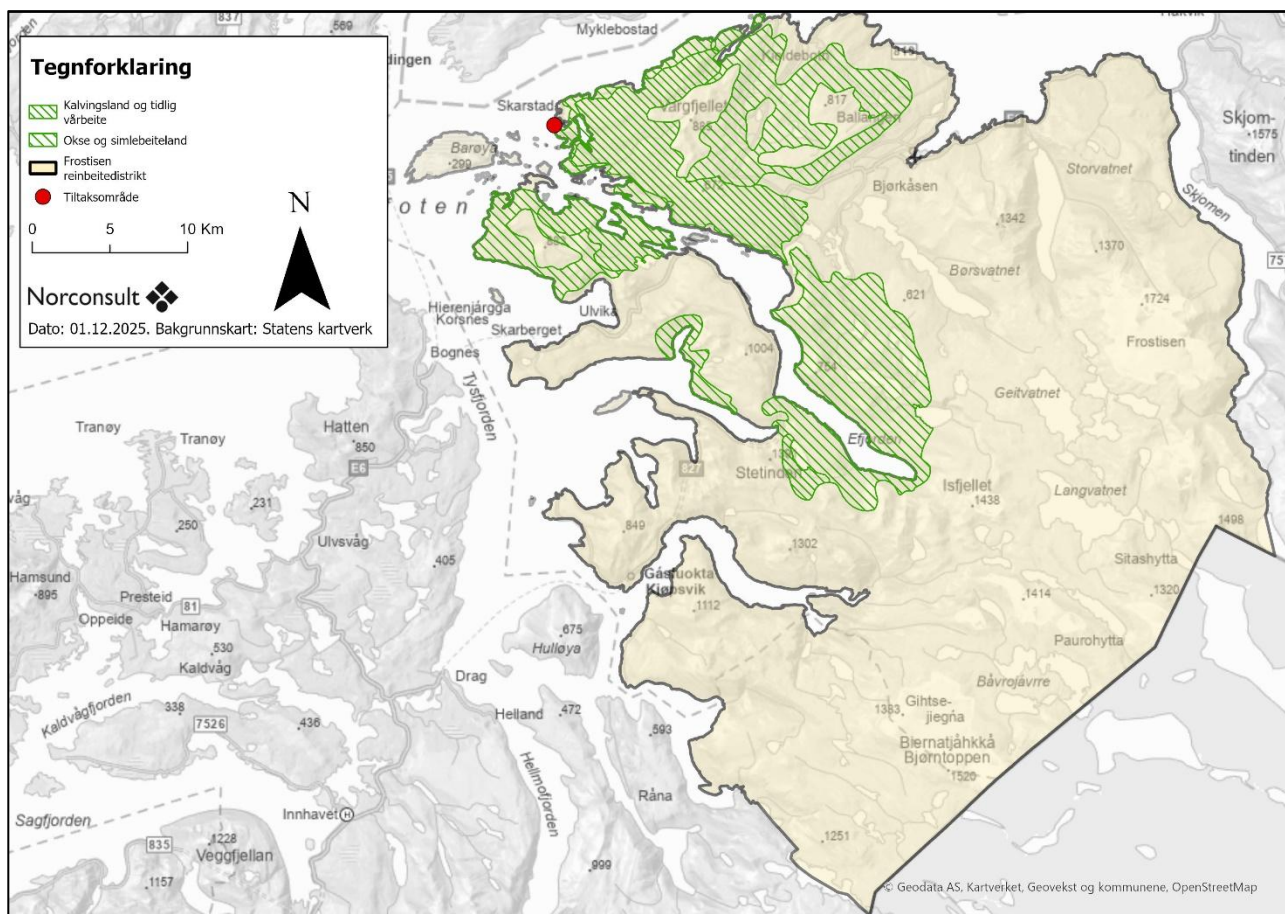
Generelt om driften gjennom året

Reinbeitedistriktet består i dag av tre siidaandeler. To siidaandeler driver sammen, mens en siidaandel driver for seg selv på halvøya vest for Efjordtunnelen (figur 4-3). Videre i dette kapittelet beskrives driften generelt for reinbeitedistriktet.

Figur 4-3: Området hvor den ene siidaandelen driver for seg selv er illustrert med svart markering. Kartdata fra Landbruksdirektoratet. Bearbeidet av Norconsult.

Vårbeiter og kalvingsland

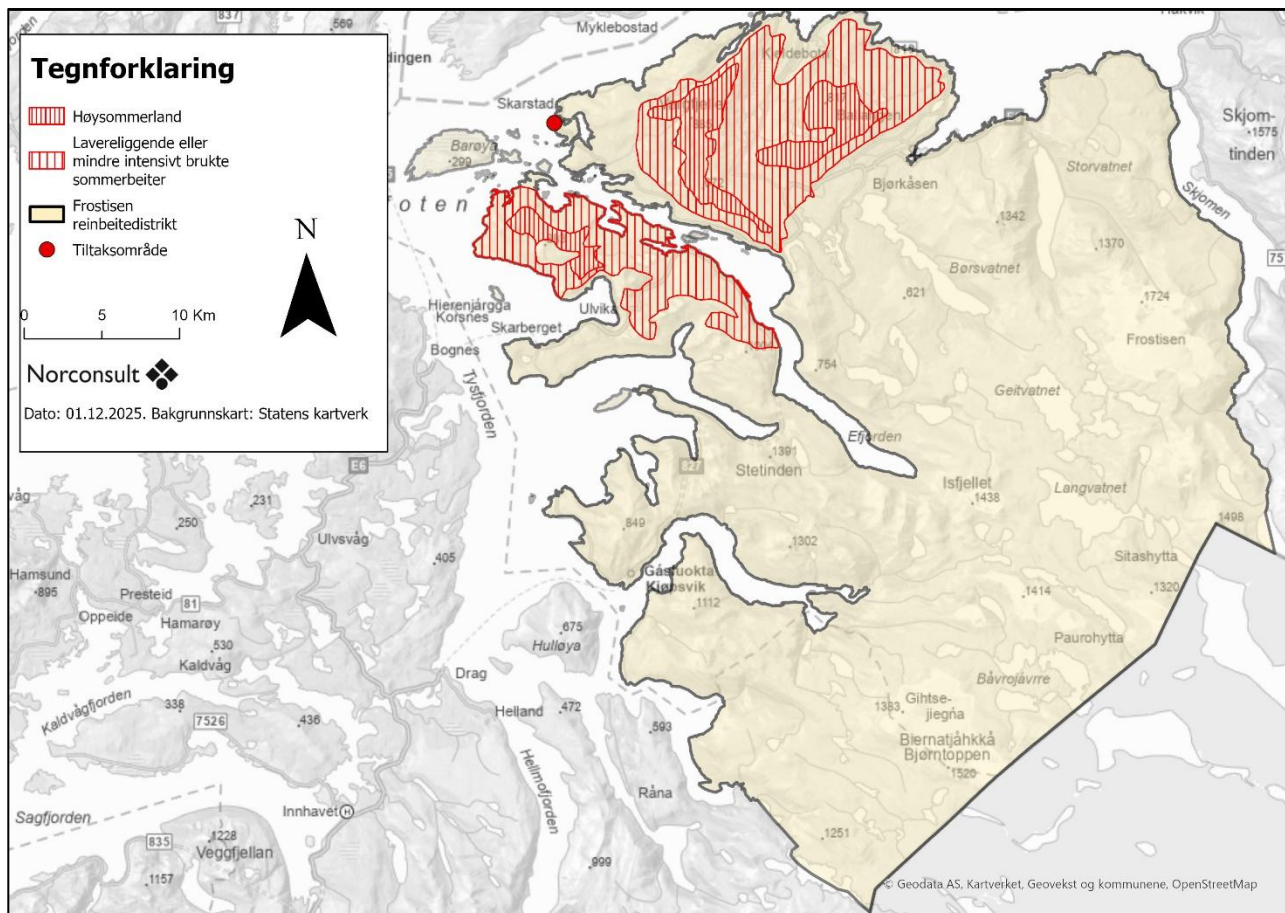
Kalvingslandet er hovedsakelig i kystnære områder nord for Efjorden og vest for E6. Kalvingslandet går langs Efjorden og videre nordover mot Skarstadjellet og Grønlikollen (figur 4-4). Siidaen sør for Efjorden har kalvingsland på sørsiden av Efjorden. Øvrig vårbeite, for okser og ungdyr er i tilknytning til kalvingslandet, men noe er også ved de indre delene av Efjorden.

Figur 4-4: Vårbeiter i Frostisen reinbeitedistrikt. Kalvingsland er markert med tett skravur, mens okse og ungdyrbeiteland er markert med mindre tett skravur. Kartdata fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Sommerbeiter

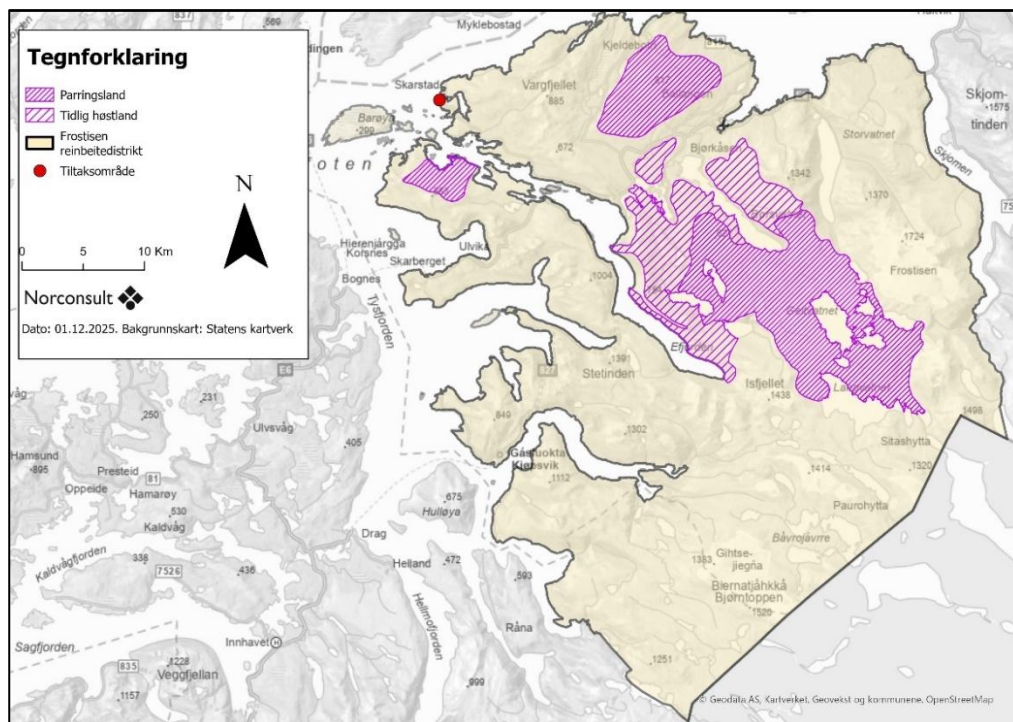
Sommerbeitene er grovt sett i de høyereliggende områdene vest for E6 (Ballangshalvøya) i fjellområdene helt nordvest i distriktet. Ved snøfattige vintre og varme somre er sommerbeitene vest for Gihitsejegna helt sør i distriktet mye bedre å bruke, men det krever tett tilsyn og godt samarbeid med svensk reindrift. Dette sommerbeitet i sør er ikke markert i reindriftas arealbrukskart.

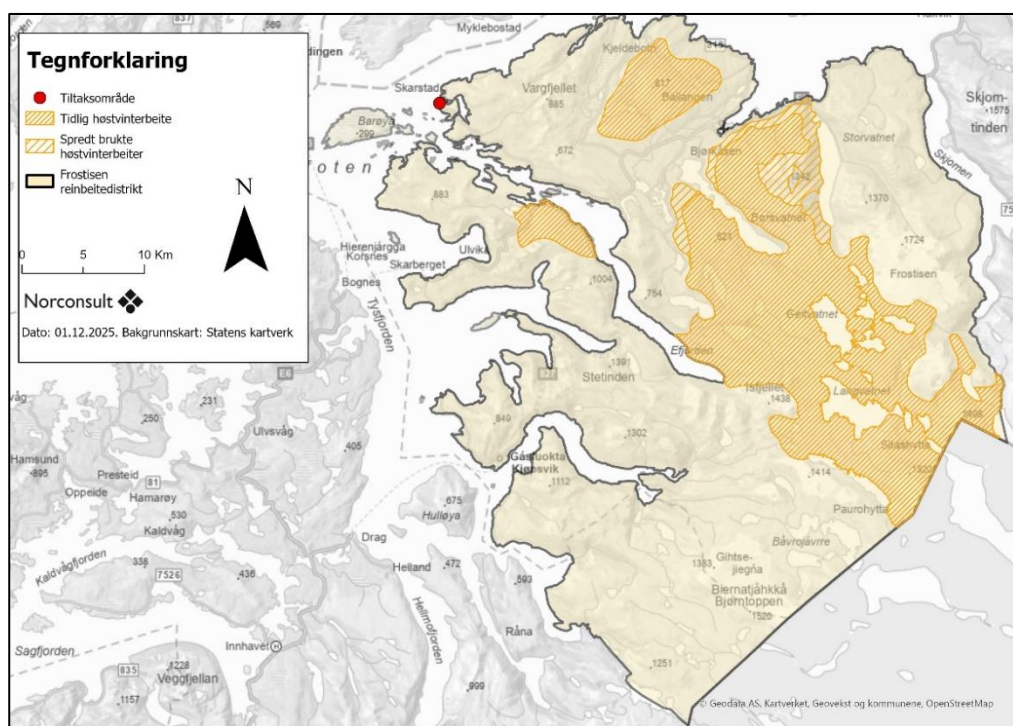
Figur 4-5: Sommerbeiter i Frostisen reinbeitedistrikt. Høysommerland er markert med tett skravur, mens lavereliggende eller mindre intensit brukte sommerbeiter er markert med mindre tett skravur. Kartdata fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Høstbeiter, parringsland og høstvinterbeiter

Høstbeiter varierer på samme måte som sommerbeitene. Skogspartier i tilknytning til sommerbeitet brukes tidlig på høsten. Utover høsten brukes områder øst for E6 til snøen gjør det mulig samle og flytte reinen.

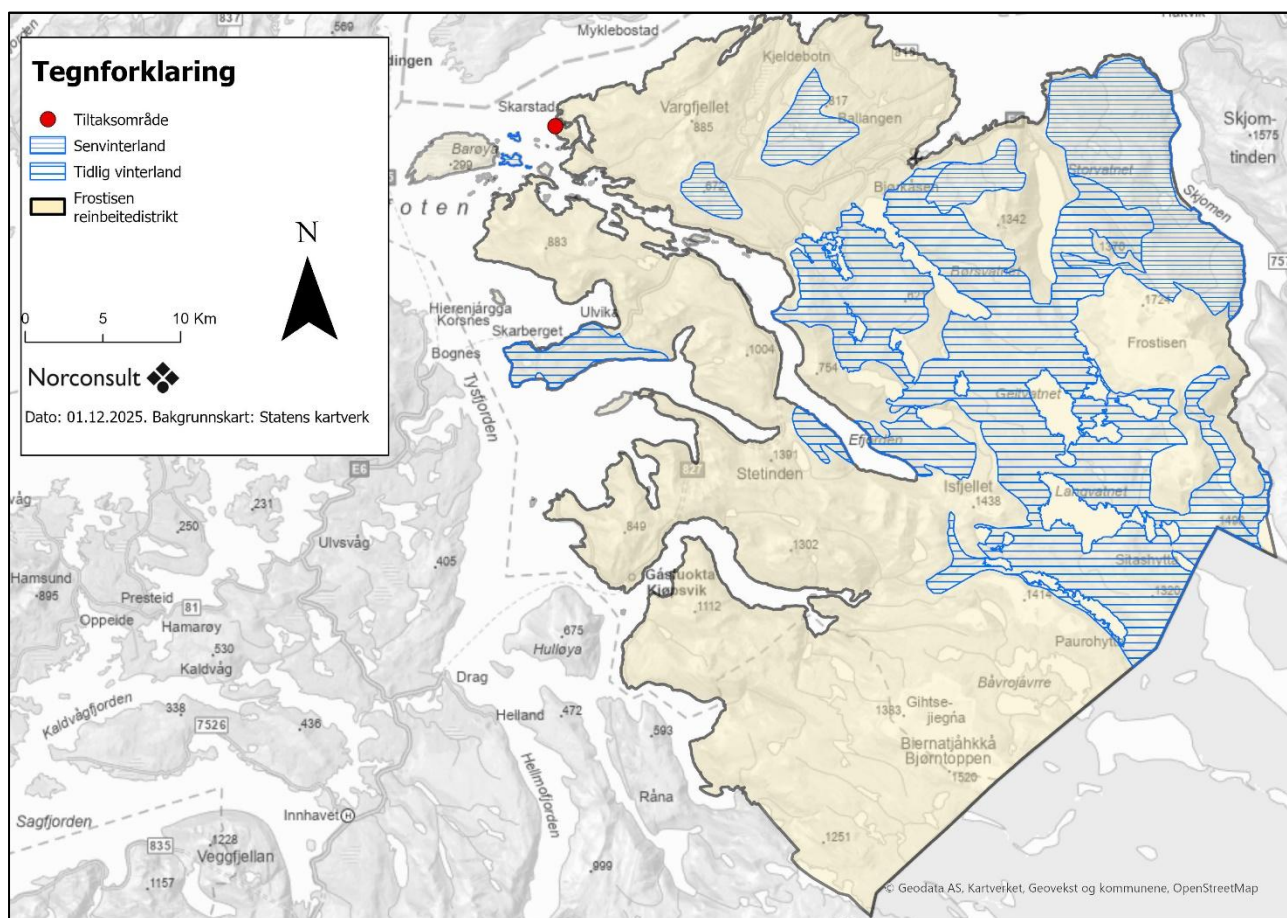
Figur 4-6: Høstbeiter og parringsland i Frostisen reinbeitedistrikt. Parringsland er markert med tett skravur, mens tidlig høstland er markert med mindre tett skravur. Tiltaksområdet er markert med rød sirkel. Kartdata fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Figur 4-7: Høstvinterbeiter i Frostisen reinbeitedistrikt. Tidlig og intensivt brukte høstvinterbeiter er markert med tett skravur, spredt brukte høstvinterbeiter er markert med mindre tett skravur. Tiltaksområde markert med rød sirkel. Kartdata fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Vinterbeiter

Reinbeitedistriktet har hovedvinterbeitene i området Vidrekfjellet, nordvest mot Skjomenfjorden (jf. figur 4-8). For å komme dit er distriktet avhengig av gode snøforhold og islagte vatn. Tidlig på vinteren overlapper beitebruken med høstvinterbeitene i de midtre delene av distriktet. Bruk av vinterbeitene må rotere for å unngå for sterk beiting på laven. Det er også vinterbeiter på Ballangshalvøya, vest for E6. Disse er utsatt for ising, men lavereliggende områder mot Skarstad kan benyttes enkelte år. Områder sør for Efjorden kan også benyttes, men da må reinen transporteres. Reinbeitedistriktet har hatt beitekrise i 2020 og 2024 (Statsforvalteren i Nordland, 2024)

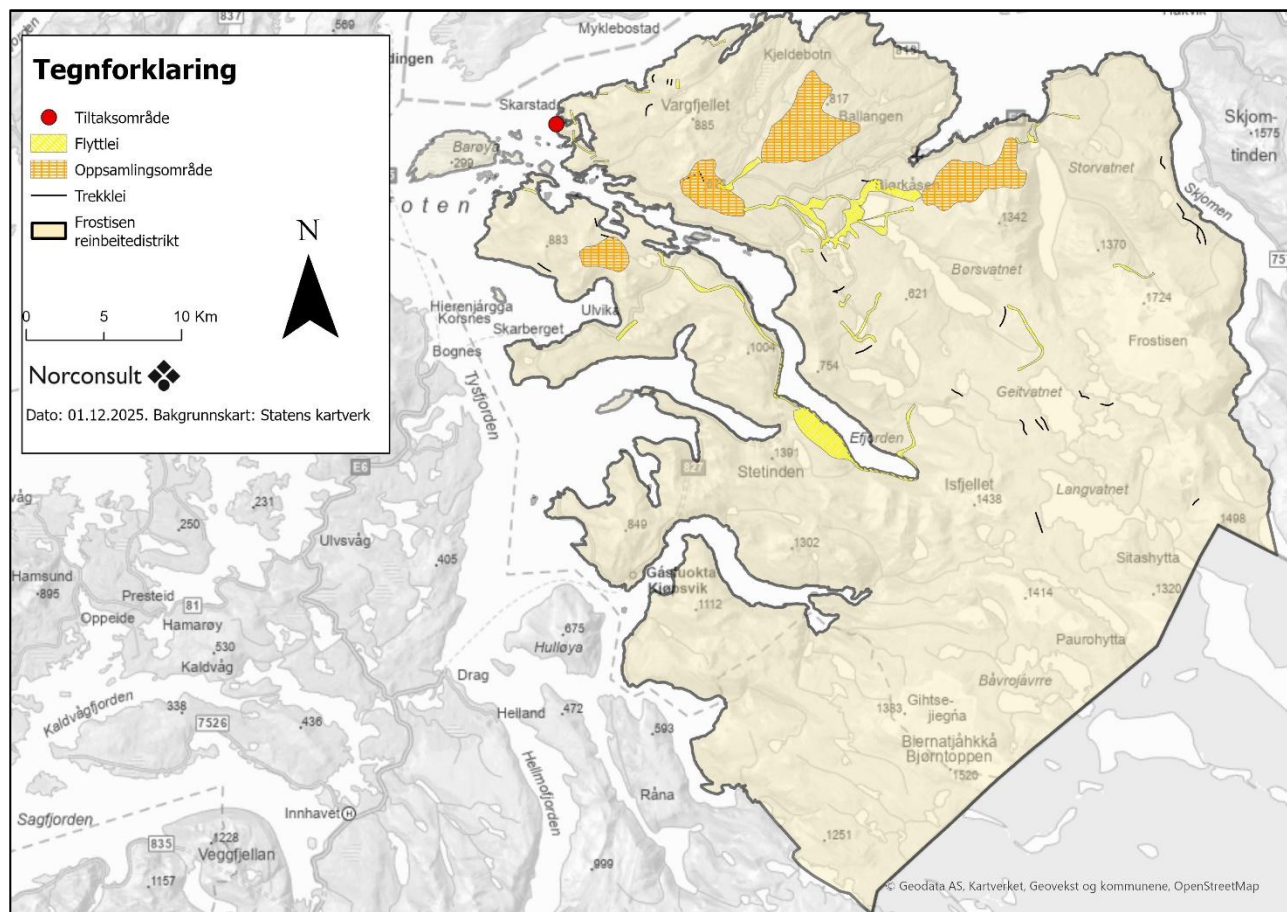

Figur 4-8: Vinterbeiter i Frostisen reinbeitedistrikt. Servinterland er markert med tett skravur, tidlig og mindre intensive brukte vinterbeiter er markert med mindre tett skravur. Tiltaksområdet markert med rød sirkel. Kartdata fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Oppsamlingsområder og flyttleier

Flyttleier er en lei eller trasé i terrenget der reinen enten drives eller trekker selv mellom årstidsbeitene.

Flyttleiene brukes også ved behov for flytting av rein i forbindelse med viktige aktiviteter i reindriften som til og

Figur 4-9: Oppsamlingsområder, flytt- og trekkleier i Frostisen reinbeitedistrikt. Oppsamlingsområder er oransje polygon, flyttleier er markert med gule polygon, og trekkleier med svarte linjer. Tiltaksområder er markert med rød sirkel. Kartdata er fra Landbruksdirektoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

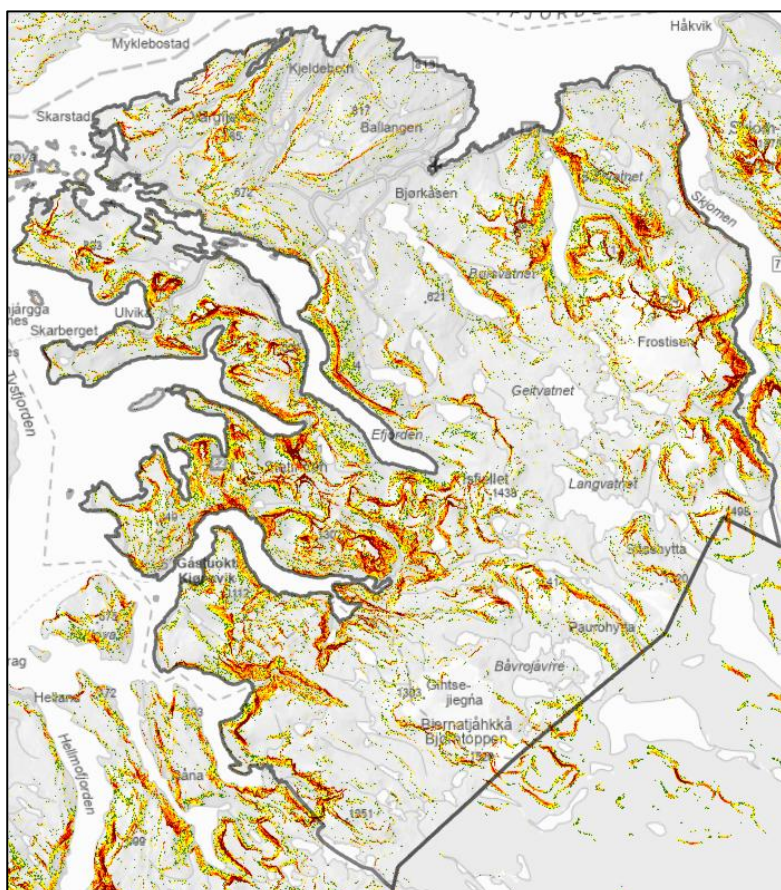
fra reingjerde i forbindelse med merking og slaktning. Flyttleiene er også viktige for evakuering av rein ved dårlige beiteforhold (snø og is) eller rovviltangrep. Trekkleier er der reinen trekker selv mellom beiteområder. Det er særlig utfordrende å kartfeste flyttleier da bruken av terrenget vil variere med blant annet vær og føreforhold. Figur 4-9 viser registrerte flytt- og trekkleier i Frostisen reinbeitedistrikt.

De mest sentrale områdene for samling av rein er i tilknytning til flytting til og fra vinterbeitene på Vidrekfjellet, og i forbindelse med samling til merking på Håkfjellet og Kufjellet. Et særdeles sentralt flytteområde er over E6 under høst- og vårflyttinga.

4.4 Status samla belastning og utfordringer i reinbeitedistriktet

Som reindrifta ellers i Norge, har Frostisen reinbeitedistrikt mange inngrep og menneskelig aktivitet i distriktet som påvirker reindrifta negativt. Også for Frostisen øker mengden inngrep og forstyrrelser, og dette kan utfordringer med å utnytte beiteressursene i distriktet best mulig. I tillegg kommer tap av rein til rovvilt, store utgifter og økende kostnader for å drive en effektiv reindrift, samt økende utfordringer med naturforhold som i stor grad skyldes de pågående klimaendringene.

Forstyrrelser og inngrep i reinbeiteområder kan føre til beslaglegging av reinbeiteområder som ikke lenger blir tilgjengelig, unnvikelsesområder der reinen beiter mindre enn tidligere, redusert beitero og næringsopptak m.m. Videre fører forstyrrelser og inngrep til merarbeid og ekstra kostnader for reindriftsutøverne som følge av økt behov for: gjeting, tilleggsfôring, hente tilbake rein på avveie, ressurser til flytting gjennom områder med forstyrrelser og inngrep m.m. Det er også verdt å nevne at reindriften bruker mye ressurser og tid på dialog med utbyggere, utredere, kommuner og andre offentlige myndigheter osv. i utbyggingssaker – ressurser og tid som ofte ikke kompenseres og som kan gå på bekostning av den daglige reindriftsutøvelsen.

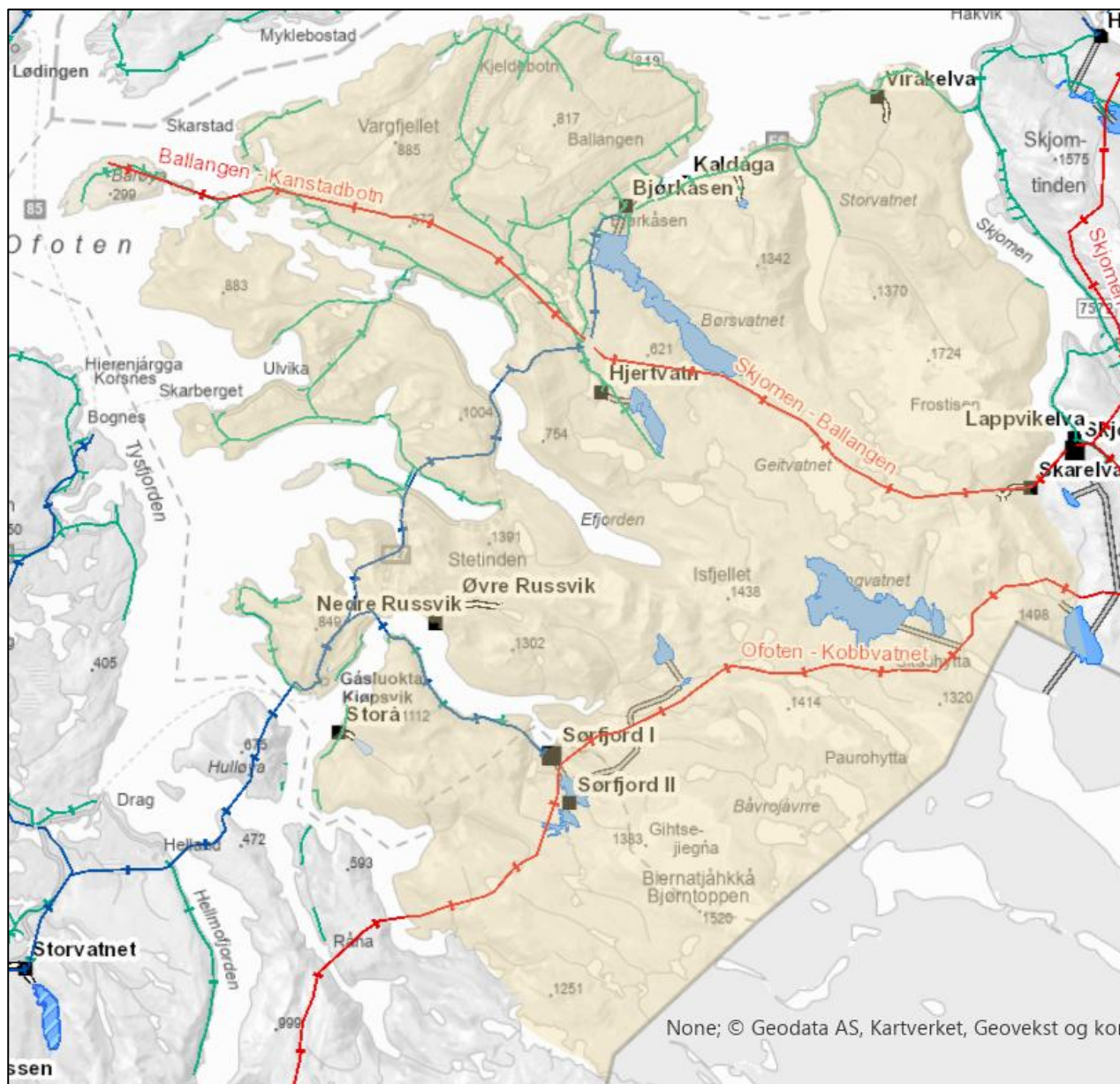
Topografi

Frostisen reinbeitedistrikt har i enkelte deler av distriktet en svært utfordrende topografi. Særlig i den sørvestlige delen og den nordøstlige delen er terrenget ulendt og preget av bratte fjellsider, jf. figur 4-10. I tillegg er det store arealer med isbre og høyereliggende fjellområder i distriktet.

Figur 4-10: Kartet viser områder i Frostisen reinbeitedistrikt med bratt terreng. Gule områder indikerer stigning på 30-35 %, og mørkerøde områder indikerer 50-90 % stigning. Kilde: NVE, bearbejdet av Norconsult.

Kraftverk og kraftlinjer

Det er flere store og små vannkraftutbygginger i distriktet (jf. figur 4.11). I tillegg er det ett vindkraftverk sør i distriktet, Sørfjorden vindkraftverk, som ble satt i drift i 2020. Det går to sentralnettsledninger (rød linje, 420 kV) gjennom distriktet, samt flere regionalnettleddninger (blå linje, 132 kV).

Figur 4-11: Kraftledninger og utbygde vannkraftverk i Frostisen reinbeitedistrikt. Kartdata fra NVE, Landbruksdirektoratet, Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult

Vei

E6 går gjennom tvers igjennom distriktet og skaper utfordringer, spesielt under flytting til og fra vår- og sommerbeitene.

Rovvilt

Frostisen har store tap til rovvilt, og ligger innenfor prioritert yngleområde for jerv, gaupe og bjørn (Rovviltneemnda i Nordland, 2018). Distriktet har store tap, spesielt til ørn, jerv og gaupe (Landbruksdirektoratet, 2025).

Tabell 4-2: Prosentvise tall for kalv til slakt og påsett, samt totaltap for Frostisen, Nordland og Norge (Landbruksdirektoratet 2025).

2024/2025	Frostisen reinbeitedistrikt	Nordland reinbeiteområde	Norge
Kalver til slakt og påsett (etter tap)	15 %	40 %	51 %
Totaltap voksne og kalv	48 %	33 %	23 %

Klimaendringer

Klimaendringene er en stor utfordring for reindrifta, og medfører først og fremst utfordringer med vinterbeitene som ises ned som følge av mildværsperioder på vinteren. Også gjengroing av beiter og endring av plantesammensetning kan på sikt medføre utfordringer for rein og reindrifta i enkelte områder. Rapporten *Klimautfordringer og arealforvaltning for reindrifta i Norge* (Riseth & Tømmervik, 2017) oppsummerer klimautfordringene slik:

De mest framtreddende effektene er gjengroing og heving av skoggrenser og mer usikre vintre. Det kan medføre redusert beitekapasitet/tilgjengelighet, redusert framkommelighet/sikkerhet og behov for endringer i flytte- og arealbruksmønsteret. Det er behov for rydding og sikring av flyttleier, samt sikring av områder som også er utsatt for konkurrerende arealbruk, bl.a. vinterbeiteområder i lågfjellet, vårbeiteområder og kalvingsområder.

Frostisen reinbeitedistrikt har hatt beitekriser de to siste vintrene som følge av låste beiter (på grunn av veksling mellom regn og snø). Slike beitekriser var relativt sjelden tidligere. Ved beitekrise sprer reinflokken seg over store områder på jakt etter tilgjengelig beite. I tillegg til mangelen på beite, gir det økte utfordringer med gjeting, rein på innmark og rovvilttap.

INON – inngrepsfrie naturområder

Det er ikke mulig eller hensiktsmessig å liste opp alle inngrep og forstyrrelser som påvirker et reinbeitedistrikt. Vi viser imidlertid til INON-kart fra 2023 som viser «inngrepsfrie områder» i Frostisen reinbeitedistrikt (figur 4-11). INON-kartene har sine begrensninger siden de blant annet ikke omfatter en del fysiske inngrep (bl.a. fritidsboliger) og aktiviteter/ferdsel som påvirker reinen og reindrifta negativt (bl.a. turisthytter, stier og viktige friluftslivsområder, jaktområder, skuterløyper m.m.). INON-kartene illustrerer allikevel at store deler av Frostisen reinbeitedistrikt er preget av inngrep, spesielt Ballangshalvøya.

De tre nyansene av grønt i kartet representerer avstand fra tekniske inngrep:

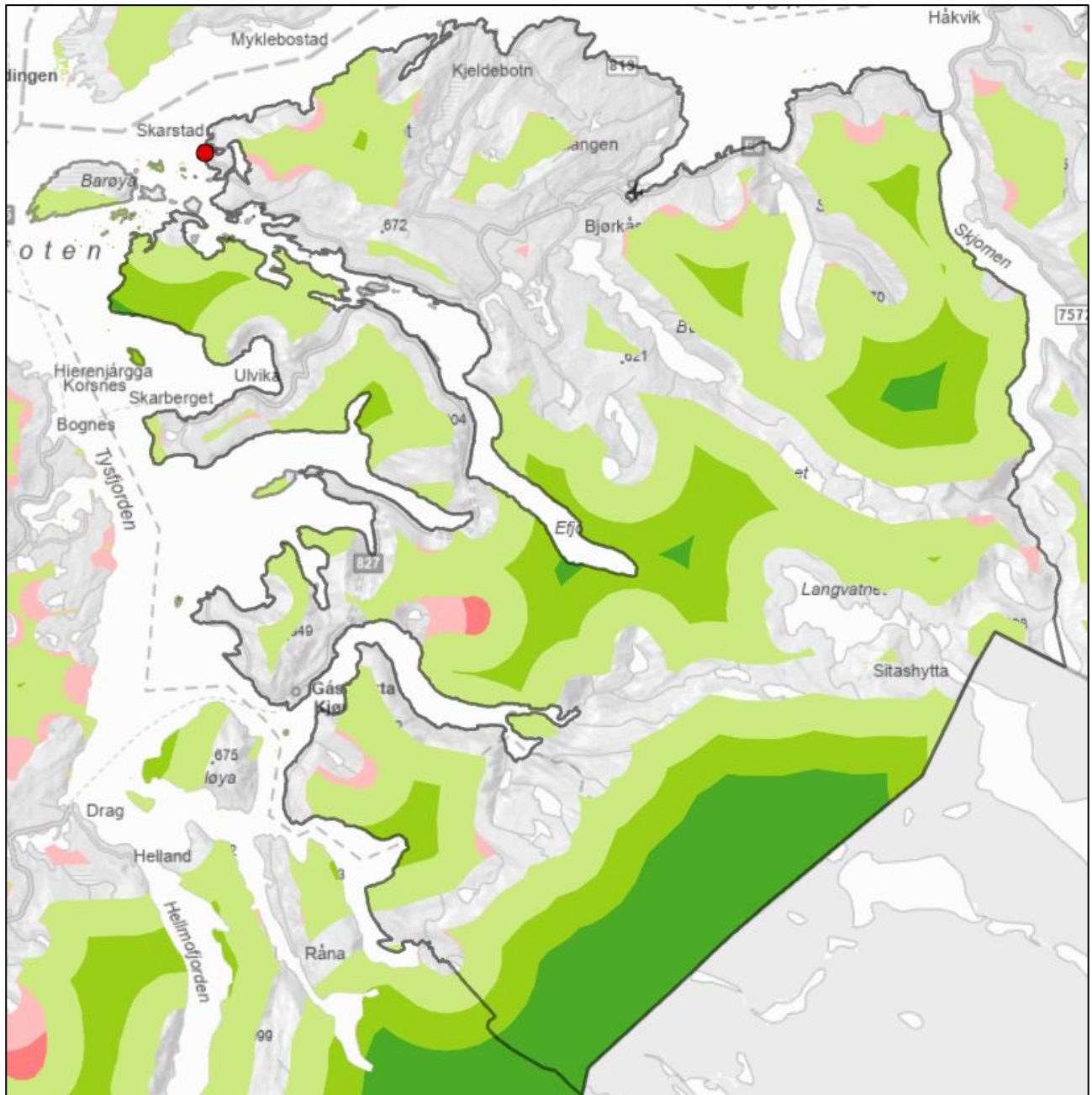
- *Lys grønn:* 1-3 km fra tekniske inngrep
- *Medium grønn:* 3 – 5 km fra tekniske inngrep
- *Mørk grønn:* Over 5 km fra tekniske inngrep

De røde markeringene i figur 4-12 viser reduksjon i inngrepsfrie områder i perioden 1988 – 2023. De større inngrepsfrie områdene i distriktet ligger mot svenskegrensen, samt Skjomenfjorden.

Konsekvensutredning reindrift

Detaljreguleringsplan for Efjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: 52502432 Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02

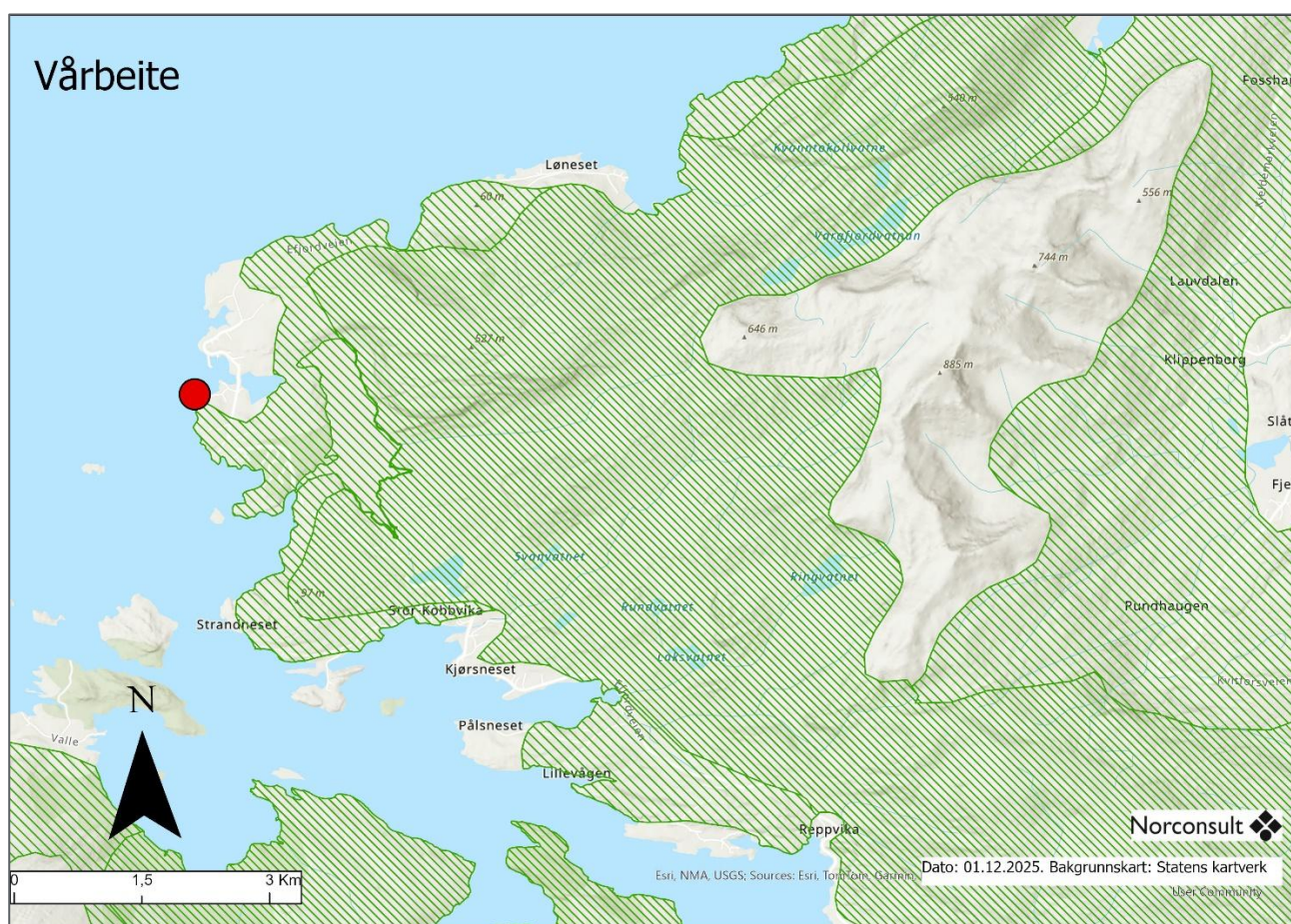

Figur 4-12: Endring i inngrepsfrie naturområder i Frostisen reinbeitedistrikt for perioden 1988 - 2023. Tiltaksområdet vist med rød sirkel. Kartdata fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. Bearbeidet av Norconsult.

5 Dagens tilstand og vurdering av verdi

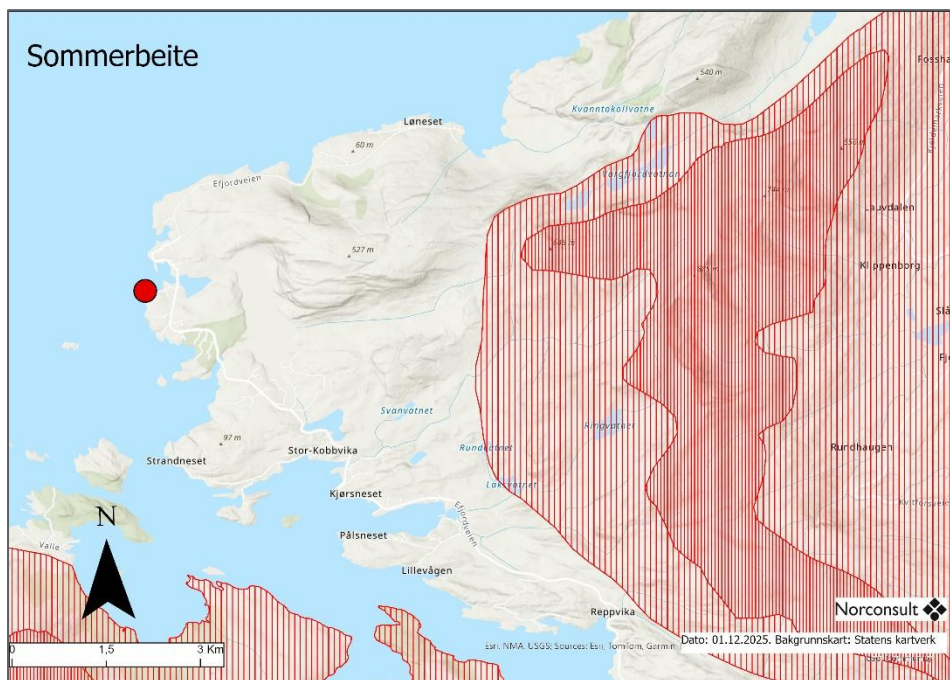
5.1 Overordnet beskrivelse av utredningsområdet (utbyggings- og influensområdet)

Nærområdene til planområdet brukes først og fremst på våren (frem til slutten av juni) og igjen utpå høsten. Området øst for Storpollen og Kobbvikdalen er sentralt kalvingsland (figur 5-1).

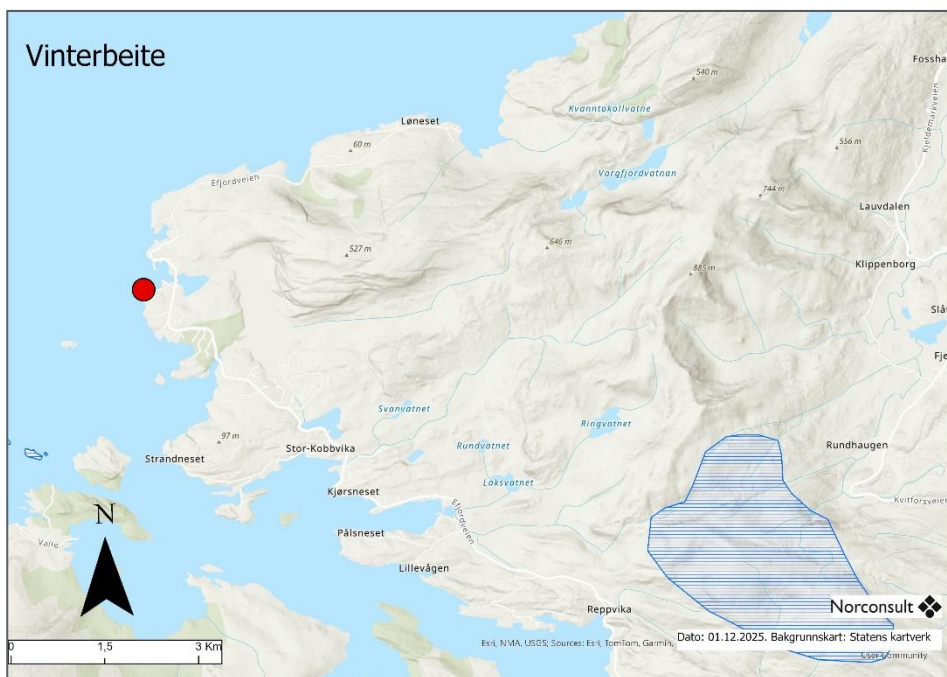
Figur 5-1: Vårbeite i nærområdet til tiltaket (rød sirkel). Tett skravur markerer kalvingsland, åpen skravur okse- og simlebeiteland. Kartdata fra Landbruks-direktoratet og Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

De høyereliggende områdene øst for planområdet benyttes gjennom sommeren. Sommerstid vil reinen følge vekstsesongen oppover i høyden og vanligvis ikke beite ned mot planområdet. I tillegg vil insektsplagen være mindre i høyden ved vindstille dager i lavlandet.

Figur 5-2: Sommerbeite i nærområdet til tiltaket (rød sirkel). Tett skravur er høysommerland, mens åpnere skravur er lavereliggende sommerbeiter. Kartdata fra Statens Kartverk og Landbruksdirektoratet. Illustrasjon: Norconsult.

Reinbeitedistriktet har vinterbeiter lengre øst, men med mildere klima og dermed oftere låste vinterbeiter, er alt tilgjengelig beite vinterstid viktig. Ved dårlige beiter sprer reinen seg i større og mindre flokker over hele distriktet på søk etter tilgjengelig beite – også ut mot kysten. Reinen trekker på egenhånd fra øst når beitene er dårlige.

Figur 5-3: Vinterbeite i nærområdet til tiltaket (rød sirkel). Tett skravur er senvinterbeiter. Kartdata fra Statens Kartverk og Landbruksdirektoratet. Illustrasjon: Norconsult.

Det går ei flyttleie mellom Stor- og Littlepollen over til Skarstadøya (figur 5-4). Ifølge reindriften brukes øya som oppsamlingsområde når rein hentes fra nordsida. Rein kan gå her mens mer rein samles fra nordsiden av Skarstadfjellet. Denne bruken er på sen høst og vinter. I denne perioden kan rein beite i og ved planområdet.

Figur 5-4: Flyttleier, trekkleier og oppsamlingsområde i nærområdet til tiltaket (rød sirkel). Flyttleier markert med gult, trekkleier med svart linje og oppsamlingsområde med orange skravur. Kartdata fra Statens Kartverk og Landbruksdirektoratet. Illustrasjon: Norconsult.

5.2 Terreng, inngrep og ferdsel

Det er mye fritidsbebyggelse langs fylkesvei 7568 fra Kjerringvika til Skarstad. I tillegg er det noe boligbebyggelse og landbruk langs fjorden. Mye av bebyggelsen er mellom veien og sjøen. Inngrep ovenfor fylkesveien er i hovedsak landbruksveier, samt en mindre kraftledning som går fra Kufjellet og ned mot Kobbvika og videre langs veien til Skarstad.

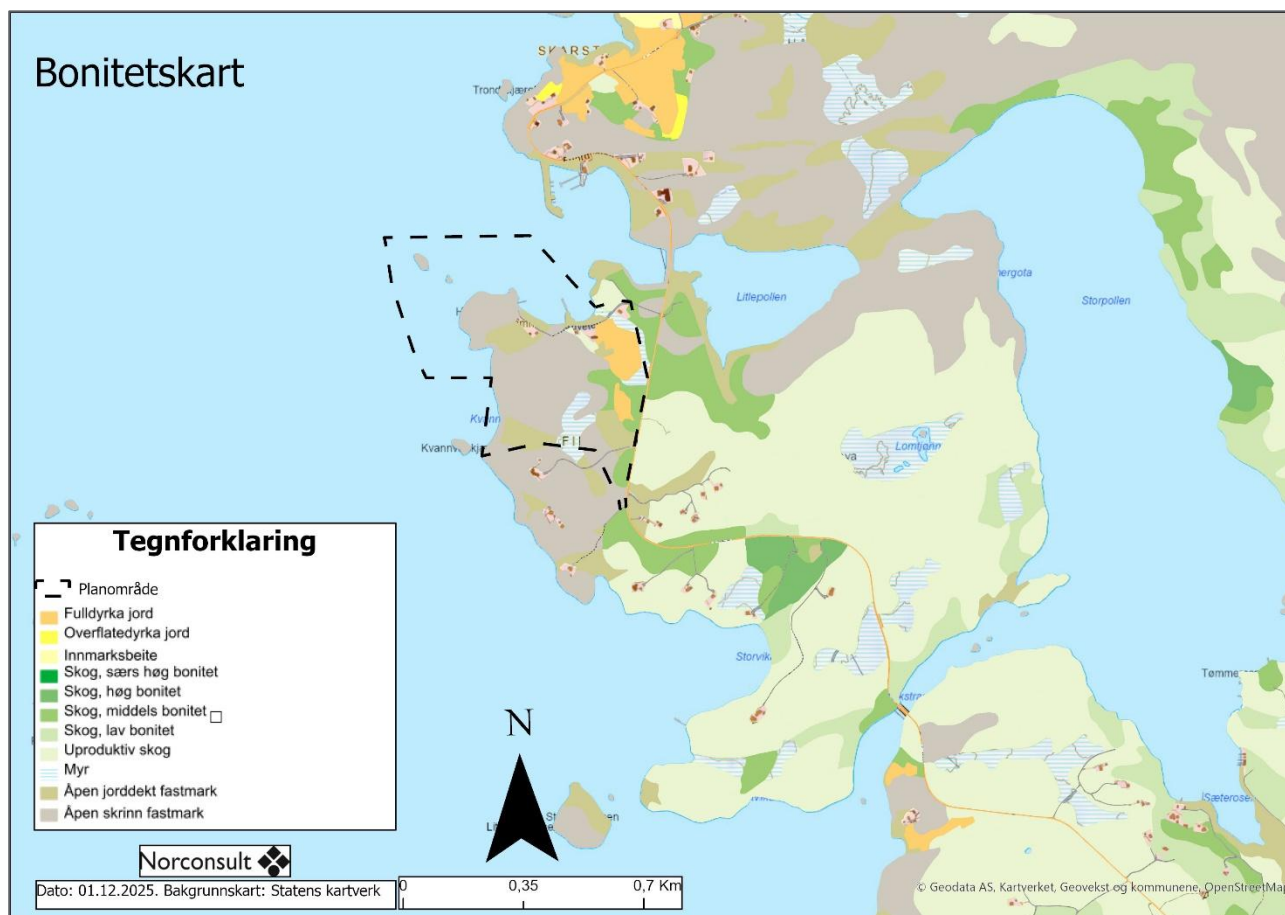
Landskapet stiger relativt raskt opp fra E fjorden til fjelltopper på rundt 500 til 800 moh. Terrenget er noe bratt, men ikke av samme karakter som andre steder i distriktet (jf. figur 4.10).

Terreng i planområdet er åpent og uten store høydeforskjeller. Det er en jevn fordeling av snaue fjellrabber og områder med gress- og lyngvegetasjon med innslag av myr. Ellers er det noe innmark, et eldre grustak og en del bebyggelse i planområdets østlige del (figur 5-5).

Figur 5-5: Planområdet vist med stiplet, svart linje. Kartdata: Statens Kartverk. Illustrasjon: Norconsult.

Arealressurskartet AR5 bonitetskart viser at Skarstadøya og planområdet i hovedsak er næringsfattige arealer; skinn fastmark og uproduktiv skog. Det finnes produktive skogs- og markarealer, men de er i stor grad begrenset til områder langs fylkesveien og dyrka mark. Næringsfattige arealer gir ofte gode forhold for viktige beiteplanter høst, vinter og vår, for eksempel lav, ulike lyngarter og vintergrønne planter (i myr)

Figur 5-6: Planområdet består av mye skinn fastmark (mørk grå). Ellers domineres Skarstadøya av uproduktive skogsarealer (lys grønn). Kartdata: NIBIO Kilden. Illustrasjon: Norconsult.

Omfanget av ferdselen i området er vanskelig å vurdere. Fritidsbebyggelsen medfører aktivitet i området, men omfanget av ferdselen er vanskelig å vurdere. Det er grunn til å tro at mye av aktiviteten er rettet mot sjøen.

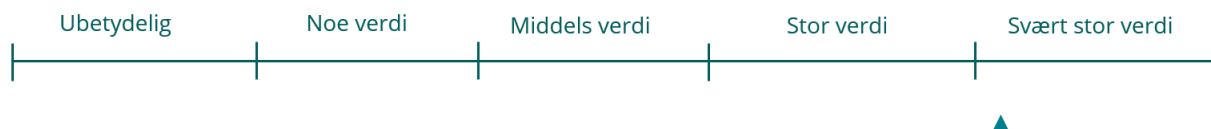
Nettstedet [UT.no](https://www.UT.no) legger ut forslag til turer og hytter til overnatting. I Efjorden er det ingen turforslag. Treningsappen Strava registrer brukernes aktivitet, og den viser at aktiviteten til brukerne er knyttet til fylkesveien og stien til Skarstadfjellet (figur 5-7). I tillegg har appen et treningssegment opp Skarstadfjellet, hvor brukerne kan registrere sine tider og sammenligne med andre. Den viser 68 registreringer på 8 år, og 47 av disse var i juli og august måned. Det er viktig å merke seg at disse registreringene gjelder kun de som bruker appen, og ikke andres ferdsel i området.

Figur 5-9: Kartet (heatmap fra Strava) viser registrert ferdsel gjennom hele året. Jo mørkere farge, desto mer ferdsel. Utover ferdsel langs fylkesveien, ser vi ferdselen opp mot Skarstadfjellet. Tiltaksområdet markert med rødt punkt. Illustrasjon: Norconsult

5.3 Verdivurdering

Skarstadøya kan benyttes som vårbeite, og som høst- og vinterbeite. Selve øya har også en funksjon som flyttlei og oppsamlingsområde på senhøsten og vinteren. Planområdet har en del inngrep, og derfor noe redusert beiteverdi. Beitebruken er først og fremst som tidlig vårbeite og senhøst/vinterbeite. Som beiteområde vurderes utredningsområdet (tiltaks- og influensområdet) til stor verdi, og da på grunn av vinterbeite. Som oppsamlingsområde og område for flyttlei vurderes influensområdet til svært stor verdi, men da lavt på skalaen. Samlet blir verdivurdering svært stor verdi – lavt på skalaen.

6 Vurdering av påvirkning og konsekvenser – uten skadereduserende tiltak

Det er generell enighet om at både inngrep og menneskelig aktivitet i reinbeiteområder har negative konsekvenser for reindriften. Forskning på effekter av tekniske inngrep og forstyrrelser har vist at reinsdyr er sårbare ovenfor både inngrep og tilhørende menneskelig aktivitet. Reinsdyr reagerer videre negativt på støy og lukt som de kan forbinde med fare.

Også reindriften har mulighet til å flytte rein mellom beiteområder og andre viktige arbeidsoppgaver gjennom reindriftsåret, påvirkes av inngrep og menneskelig aktivitet. Flyttleier og oppsamlingsområder er gitt et særlig rettsvern gjennom reindriftsloven § 22.

Som det vises i kapittel 3.3 er det vanlig å dele inn tap av beiteareal i tre kategorier – direkte lokale effekter, indirekte regionale effekter og kumulative effekter.

Direkte lokale effekter består av konkret nedbygging eller beslag av beiteareal og redusert bruk av beiter i umiddelbar nærhet til et tiltak eller aktivitet.

Områder som blir mindre brukt av reinen som følge av menneskelig aktivitet og forstyrrelser, er eksempler på indirekte regionale tap av beiteareal. Unnvikelseeffekt får man når rein unnviker eller reduserer bruken av beiteområder med inngrep og/eller med menneskelig aktivitet. Rein kan unnvike et område i en viss radius rundt inngrepet eller aktiviteten, og sensitive dyr, særlig simle med kalv, vil redusere bruken av området mer enn dyr med mer risikovillighet. Det er bred enighet om at den største unnvikelseeffekten kommer av menneskelig aktivitet, og at fysiske inngrep i seg selv normalt har mindre negativ effekt. Men, også fysiske inngrep kan medføre unnvikelseeffekt – særlig dersom det kan knyttes til menneskelig aktivitet.

Kumulative effekter av inngrep og menneskelig aktivitet er de samlede, langvarige effektene. Eksempler på kumulative effekter er:

- Tap av bæreevne – det blir plass til færre rein som følge av tap av beiteland
- Økte tap til rovdyr når dyrene presses sammen på mindre og mindre områder
- Redusert produksjon og dårligere slaktevekter dersom ikke reintallet reduseres i takt med tap av beiteland.

6.1 Vurdering av påvirkning i driftsfasen – uten skadeforebyggende tiltak

Inngrepet har et begrenset arealbeslag, ca. 20 dekar, om en legger til grunn at hele den ytterste delen av planområdet avsatt til bebyggelse går tapt (jfr. figur 1.1.). I tillegg kommer parkering og vei. Parkering er planlagt i et gammelt grustak, mens veien erstatter delvis gammel landbruksvei og delvis uberørte arealer tett inntil eksisterende bebyggelse. De fysiske inngrepene i planområdet vurderes derfor å ikke medføre vesentlige negativ påvirkning på reindriften. De negative konsekvensene av planforslaget på reinbeite reduseres ved at bebyggelsen konsentreres lengst nord i planområdet.

Ferdselen i området vil øke som følge av fritidsbebyggelsen. Hvor mye og hvilken påvirkning dette har på reindriften er utfordrende å vurdere. Sannsynligvis vil aktiviteten være størst i sommerhalvåret, og da være rettet mot sjøen. Samtidig er området vesentlig preget av tekniske inngrep allerede; med fylkesvei, bebyggelse og ledningsnett. Vi legger derfor til grunn at den reinen som vil trekke ned mot og inn i planområdet på beite allerede har høy toleranse for menneskelig aktivitet. Dette vil typisk være okser, ungdyr og simler uten kalv. Samtidig vil aktivitet på Skarstadøya, spesielt øst for fylkesveien, i perioder med samling og flytting av rein på senhøsten, kunne ha vesentlige negative konsekvenser for reindriften.

Konsekvensutredning reindrift

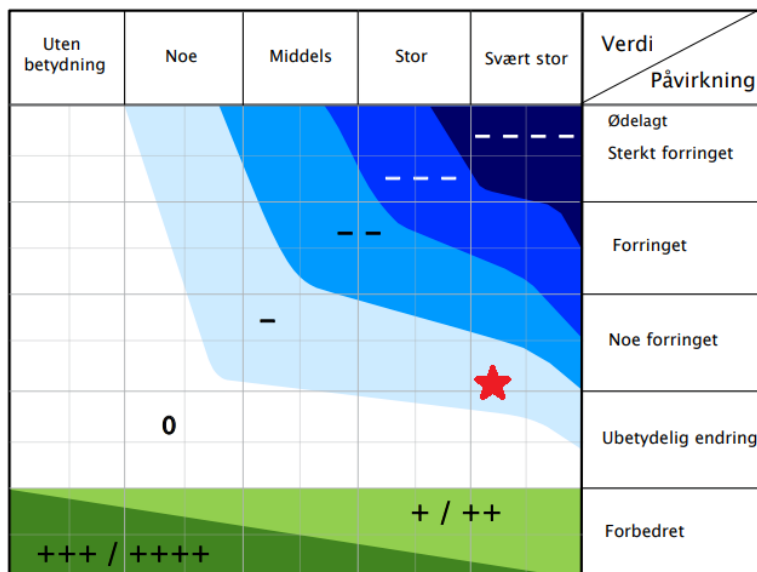
Detaljreguleringsplan for Eufjordveien 1204 m.fl.

Oppdragsnr.: 52502432 Dokumentnr.: REIN-01 Revisjon: J02

Uten skadereduserende tiltak mener vi derfor at verdien av området for reindrifta blir **noe forringet**, i den nedre delen av skalaen.

Påvirkningen **noe forringet** sammenstilt med at området har **svært stor verdi**, medfører at tiltaket får konsekvensgrad **noe skade (-) i driftsfasen** uten skadereduserende tiltak.

Med bakgrunn i verdi, påvirkning og konsekvensgrad, blir samlet konsekvens **noe negativ konsekvens**.

Tabell 6-1: Sammenstilt konsekvensgrad for tema reindrift.

Delområder	Verdi	Påvirkning	Konsekvensgrad
Utredningsområdet	Svært stor	Noe forringet	Noe skade (1-)
Samlet belastning	Uten skadereduserende tiltak vil dermed tiltaket medføre en begrenset tilleggsbelastning for reindrifta i Frostisen reinbeitedistrikt.		
Samlet konsekvens	Noe negativ konsekvens		
Begrunnelse for samlet konsekvens	Hele utredningsområdet er vurdert samlet, og ikke inndelt i delområder. Utredningsområdet er vurdert å ha svært stor verdi (i nedre del av skalaen), og påvirkningen er vurdert til noe forringet – også i den nedre delen av skalaen		

6.2 Vurdering av påvirkning og konsekvens i anleggsfasen - uten skadeforebyggende tiltak

Tiltakets påvirkning i anleggsperioden/byggeperioden vurderes til å bli noenlunde lik som for driftsperioden. Det blir forstyrrelser i form av aktivitet og støy i en anleggsperiode som sannsynligvis overgår driftsperioden i intensitet, men samtidig er det kun knyttet til planområdet. Men det er viktig at anleggsperioden legges til en tid på året det er lite eller ingen rein i området. Spesielt bør omfattende anleggsaktivitet i kalvingstida (april og mai) unngås.

Vi vurderer at påvirkningen og konsekvensen blir lik i anleggsperioden som i driftsperioden.

6.3 Tiltakets effekt for samlede virkninger i reinbeitedistriktet

Som kapittel 4.4 viser har Frostisen reinbeitedistrikt sammensatte utfordringer knyttet til arealbruk, beiteforhold og klima og rovvilttap. Vår vurdering er at reguleringsplanen for Eufjordveien 1204 ikke medfører ytterligere negativ effekt på reinbeitedistriktets samlede belastning.

7 Skadereduserende tiltak

7.1 Om skadereduserende tiltak for reindrift

Det finnes i mange tilfeller en rekke mulige skadereduserende tiltak som kan redusere negative konsekvenser ved tiltak og utbygginger i reinbeiteområder. I hvilken grad tiltakene er hensiktsmessige eller ikke, vil variere avhengig av forhold som terreng/landskap, reinbeitedistriktets bruk av tiltaks- og influensområdet og flere andre variabler. Ofte er den beste løsningen en pakke med flere avbøtende tiltak i anleggs- og driftsfasen som er tilpasset det enkelte distrikt, og som tiltakshaver har kommet frem til gjennom samarbeid med reinbeitedistriktet.

Vi vil nedenfor trekke frem noen skadereduserende tiltak. Gjennom dialog mellom reinbeitedistrikt og tiltakshaver, vil det i ettertid kunne komme frem andre løsninger eller forslag til skadereduserende tiltak som kan vise seg å være bedre enn de som er listet opp under.

7.2 Vurdering av aktuelle skadereduserende tiltak

7.2.1 Byggeperioden

Det viktigste avbøtende tiltak i anleggsperioden er å legge den til en tid på året da det er lite eller ingen rein i området. Dette for å unngå stress for reinen i anleggsfasen, men også for å unngå at reinen forbinder områdene med frykt og fare også etter at anleggsarbeidet er over.

Byggeperioden bør tilpasses, evt. stanses, når reindriften foretar flytting og samling i og ved Skarstadøya. Dette må avtales og gjennomføres i dialog med reinbeitedistriktet.

7.2.2 Driftsperioden

Planen skal legge til rette for bebyggelse for fritids- og turistformål. Basert på dette er det viktigste avbøtende tiltaket at tiltakshaver ikke tilrettelegger for aktiviteter og organiserte turer i området som kolliderer med reindriften bruk. På våren vil det gjelde i hele området øst for Storpollen, mens på høsten og vinteren kan det gjelde mer lokalt på Skarstadøya. Konkret mener vi disse tiltakene bør vurderes:

- Ingen organisert ferdsel inn i kalvingsland i perioden april – medio juni. Reinsimla og kalven er svært sårbar i denne perioden og uheldige forstyrrelser kan få alvorlige følger.
- Unngå å tilrettelegge og informere om turmål hvor økt aktivitet får negativ påvirkning på reindrift.
- Informere om reindriften i området, og eventuelle hensyn som må tas ved ferdsel. Alle kan ferdes fritt i utmarka i Norge, og god og riktig informasjon kan redusere eventuelle negative konsekvenser dette har for reindriften.
- Dialog med reinbeitedistriktet for å avklare punktene ovenfor.

7.3 Vurdering av konsekvenser med skadereduserende tiltak

Med foreslåtte skadereduserende tiltak vurderer vi at konsekvensene av planforslaget for reindrift vil bli noe redusert. Vi vurderer at konsekvensen kan bli redusert til *ubetydelig skade* dersom foreslåtte tiltak gjennomføres.

7.4 Kompenserende tiltak

Efjorden er betydelig preget av fritidsbebyggelse. Et overordnet avbøtende tiltak, som ikke er direkte knyttet til dette planforslaget, er å vurdere «planvask» av eksisterende planer, herunder kommuneplanens arealdel. Planvask innebærer en systematisk gjennomgang av eksisterende planer, og se om planene er oppdaterte med hensyn til dagens krav; samfunnsutvikling, lover og forskrifter. For kommuneplanens arealdel kan det innebære at områder avsatt til fremtidig bebyggelse vurderes på nytt, blant annet av reindriftshensyn.

For Frostisen reinbeitedistrikt kan en reduksjon i områder avsatt til fritidsbebyggelse redusere fremtidig belastning, spesielt for kalvingsland og ved en beitekrise vinterstid.

8 Kilder

- Eftestøl, S. T. (2021). *Cumulative effects of infrastructure and human disturbance: a case study within a semi-domesticated reindeer herd*. *Landscape Ecology* 36, 2673-2689.
- Frostisen reinbeitedistrikt. (2015). *Distriktsplan*.
- Landbruks- og matdepartementet. (2021). *Reindrift og plan- og bygningsloven – veileder*.
- Landbruksdirektoratet. (2022). *Produktark: reindrift - Flyttlei*.
- Landbruksdirektoratet. (2025). *Reindriftens arealbrukskart*. Hentet fra <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/reindrift/reindriftens-arealbrukskart>
- Landbruksdirektoratet. (2025). *Ressursregnskapet for reindriftsnæringen 2024-25*.
- Lie, I. V. (2006). *Bit for bit utbygging av hytter reduserer reindriftens beitearealer*.
- Lovdata. (2005). *Forskrift om beiteområder for svensk rein i Norge*.
- Lovdata. (2005). *Lov om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige*.
- Lovdata. (2007). *Forskrift om konsekvensutredninger*.
- Lovdata. (2007). *Lov om reindrift (reindriftsloven)*.
- Lovdata.no. (2025). *Lov om reindrift (reindriftsloven)*. Hentet fra <https://lovdata.no/lov/2007-06-15-40/§62>
- Narvik kommune. (2015). *Kommunedelplan for Ballangen 2010 - 2020*.
- NIBIO. (2021). *Kartlegging av forskning på reindriftsområdet - kunnskapsgrunnlag og forskningsbehov*.
- Riseth, J., & Tømmervik, H. (2017). *Klimautfordringer og arealforvaltning for reindrifta i Norge*. Norut Rapport 6/2017.
- Rovviltnemnda i Nordland. (2018). *Forvaltningsplan for rovvilt i region 7 - Nordland*.
- Sametinget. (2020). *Sametingets planveileder*.
- Skarin, A. D. (2004). Insect avoidance may override human disturbances in reindeer habitat selection.
- Skarin, A. D. (2008). *Summer habitat preferences of GPS-collared reindeer Rangifer tarandus tarandus*. *Wildlife Biology* 14.
- Statens vegvesen. (2021). *Håndbok V712 Konsekvensanalyser*.
- Statsforvalteren. (2025). Hentet fra Distriktsplaner: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Nordland/landbruk-og-reindrift/Reindrift/Arealplanlegging/Distriktsplanar/>
- Statsforvalteren i Nordland. (2024, 3 3). *Statsforvalteren*. Hentet fra <https://www.statsforvalteren.no/nb/Nordland/landbruk-og-reindrift/Reindrift/erklarer-beitekrise-i-tre-nye-reinbeitedistrikter/>
- Strand O, C. J. (2017). *Vindkraft og reinsdyr – en kunnskapssyntese*.
- Vistnes, I. N. (2004). *Inngrep i reinbeiteland*. NINA Temahefte 26.
- Aanes, R. L. (1996). Menneskelig aktivitets innvirkning på klauvvilt og rovvilt.

9 Vedlegg

Møtereferat 25.9.2025